

1721.

1. Barchhaus, Benjamin, de: De nullitate venditionis sub hasta absque praesente pecunia factae
2. Arnold, Hugo Franciscus, Facult. juridicae Decanus (ad Disputationem inaus. Georgii Ludovici Wenzelii invit.)
3. Arnold, Hugo Franciscus: De pacto pignoris antichretico.
4. Arnold, Hugo Franciscus: Advocatum legitimatum ... publice examinandum sistit.
5. Meier, Joh. Heinrich, Fac. juridicae Decanus l. b. 3. et. o. (ad Disputationem inaus. Johannis Gottliebii Hornigkii invit.)
6. Meier, Joh. Heinrich, Fac. juridicae Decanus l. b. 2. et. o. (ad Disputationem inaus. Johannis Christiani Gosterbergi invit.)

7. Meier, Joh. Henrich, Facult. juridicae Decanus &
f. b. s. et. o. : (ad Disputationem inaug. Joh. Georgii
Reinmanni invit.)
8. Meier, Joh. Henrich, Facult. juridicae Decanus f. b. s. et. o.
(ad Disputationem inaug. Christiani Gottlobi Wiltschii
invit.)
9. Meier, Joh. Henrich: De statutis Salzeburgensibus et
successione conjugum juxta ea
10. Meier, Joh. Henrich: De eo, quod justum est circa
Liberationem inquisiti a sumptibus processus, pre-
sertim in foro Saxonico.
11. Meier, Joh. Henrich: De praejudicio tacentis circa
contractus.
12. Meier, Joh. Henrich: De judiciis incompetentis.
competentia ex causae continentia.

13. Niess, Wilhelmus: Tractatus inang. iuridica, pro-
prio principio de formando processu inquisitorio.
14. Pflizer, Joan. Gorgius: De restricta potestate saeculari
cum mulierum in res suas potestate.
15. Tre, Joann. Fridericus, de: De iectero.
16. Rimmann, Joann. Georgius: De edendis a iudice
actis ad formandam defensionem pro accerta
inquisitione.
17. Schneider, Esaius Philippus: Specimen contra-
dictoriae antinomiarum quarundam in jure
statutario Francofurtensi apparatus.
18. Stent, Franciscus Philippus: De successione aucta
19. Schimper, Joan. Georg: Tractatus inang. iuridica
sistens jurisdictionem ecclesiasticam et saecularem
in causis mixti fori concurrentem, praevisione
in eis obtinente determinandam.

20. ⁱⁿ Tugell, Emanuel: De hypotheca facula, quatenus
hinc studiosorum afficit.

1722.

1. Brückner, Jacobus Inustus: De obligatione alternanda
2. Brückner, Petrus: Ornetatio inus. juridica, continens
collationem juris civilis Romani cum statutario Tri-
furtensi circa successionem conjugum.
3. Frickerus, Joh. Henricus: Disputatio inus. medica, continens
haemorrhoides ex palato profluentes.
4. Reisleben, Christ. Henricus: De difficultate jurisprae-
dictionis hodiernae, ex rebus in statu monarchico
doctrinis, quae ad statum republicae aristocraticae
democraticae aptae erant, orimeta.
5. ^o Henning, Joach. Ferdinands: De exceptione excussoria
actioni hypothecariae contra tertium institutae
opposita.

56 Joch. Fr. Gering: De mortis jure consuetudinaria
1722. 5^e Johannes, Joh. Laur.: De herede in herede infans
Prog. I.

6. Meier, Joh. Heinrich, Facult. juridicae Decanus l. b.
Georgii
s. et o. (ad representationem in auz. Schanis Ambrosii
invitat).

7. Meier, Joh. Heinrich, Facult. juridicae Decanus et l. b.
s. et o. (ad representationem in auz. Joan. Christophori

Benjii invit.) Fac. jur. Decanus, Programma, Dissertationi
7. Meier, Joh. Heinrich, Facult. juridicae Decanus et l. b.
s. et o. (ad representationem in auz. Joan. Christophori

8. Meier, Joh. Heinrich: Dissertationis in auz. juridicae,
qua materia regulatum atque committorum
proponitur.

Meier, Joh. Heinrich: Dissertationis in auz. juridicae,
proponens jura mariti in bona mobilia uxoris
tam secundum jus Saxonicum, quam ex pactis
statutus.

9. Meier, Joh. Heinrich: De mora creditoris

11. Pockwitz, Michael: *Vimetalis inus juriſdic-
tionibus dicadem quaeritorum matrimonialium
ſecundum gemina juriſ eccleſiaſtici principia
ac praxin univerſitatem Erfurtenſem Decidam.*
12. Pollig, Joann: *De pactis haereditariis et
ſucceſſoriis.*
13. Pre, Joannes Fredericus, Do: *Theses inaugurales
medicales, quas ex Hippocratis aphorismos I
ſectionis I deductas . . . publicae eruditionum
Acquisitioni ſubjiciet.*
14. ^{14.6}Prifer, Chriſtianus Gollub: *De uſu doctrinae
juriſ Romani, ſc ignorantia juriſ in foro
Germaniae*
15. Rotermundt, Jo. Michael: *De retractu conventionaliſ
prohiſſimum eo, qui ex pacto de reuocando competit.*

16. Rumpf, Johann Georg: V. Sacratissimi Imperatoris abbas imperii iudicio, camera Wexlarensi
17. ^{ab} Schorch, Hieron. Frieder.: De eo, quod justum est circa reversionem investiturae, in caso, quo dominus fundi pluribus relictis successoribus decedit. 2. Impf.
18. Strecker, Conradus Wilhelmus: Perrenatione dominii iudiciali, jure sex. Hect. necessaria.
19. Streit, Jo. Philippus, Facult. juridicæ decanus l. b. s. (et dissertationem inang. Christiani Smolke Besseri invitat).
20. Streit, Jo. Philippus, Facult. juridicæ decanus l. b. s. (et dissertationem inang. Christiani Heurdesi Freisolekui invitat).
21. Streit, Jo. Philippus, Fac. juridicæ decanus l. b. s. (et dissertationem inang. Christiani Gmueli Proberii invitat).

1722

22. Strid, Jo. Philippus, Facult. jur. Vicar vocatus l. 6
(et regularem in eum. Henrici Philippi Mannische inuol)
23. ^{Strid?} Treiber, Joannes Philippus: ~~De acquisitione juris~~
~~per alium~~ De probatione, quatenus per examen testium
in perpetuum rei memoriam fieri potest.
24. Treiber, Joannes Philippus: De acquisitione juris per
alium.
25. Vollrath, Fridericus Wilhelmus: De juris dictione al
et berra.

4744
1722, 12
70
4 35
DISSERTATIO INAUGURALIS
DE

**PACTIS HÆRE-
DITARIIS ET SUC-
CESSORIIS,**

QVAM
MAGNIFICO UNIVERSITATIS RECTORE,
REVERENDISSIMO ET PERILLUSTRI DOMINO,
DOMINO

JO. JOACHIMO HAHN,
EPISCOPO METELLOPOLITANO,

Eminentissimi Archi-Episcopi & Principis Electoris Moguntini per Thuringiam, Hassiam & Eichsfeldiam in Pontificalibus Vicario Generali, Ejusdemque Archi-Episcopalis Curia Pro-Vicario Generali, SS. Theologiae & Juris Vtriusque Doctore, Protonotario Apostolico, Comite Palatino, Insignium Ecclesiarum Collegiatarum ad Gradus B. M. V. & ad S. Joannem Moguntiae respectivè Scholastico, Canonico Capitulari, & reliq.

7 1/2
CONSENSU AMPLISSIMI ICTORUM
ORDINIS

PRO LICENTIA,
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
RITE CONSEQVENDI,

AD DIEM XXV. SEPTEMBRIS MDCCXXII.

SOLENNI DISQVISIONI OFFERT

JOANN POLLITZ,
Advocatus Verdenfis.

ERFORDIAE,

Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

DISERTATIO MANICURARIS

PACTIS HABERE

INTENTUS ET SUC

CESSORIS

IN REBUS

IOIACINO HABERE

COMPARVO ALIUM FOTORM

PRO LIBERTATE

IOIACINO HABERE

IOIACINO HABERE

CAP. I.
DE
Pactis Hæreditariis & Successoriis in
Jure Civili invalidis.

§. I.

Um diu mecum deliberarem, quid potissimum in disputando eligerem, inter varias & infinitas juris materias mihi obvenit controversum pactum successorium, quod est conventio nuda, qua paciscentes inter se conveniunt, ut post mortem vel unus, vel plures succedant in bona alterius, vel etiam si unus ex paciscentibus sine liberis decedat, alter alterius bona habeat. Cum itaque in his pactis fere omnes Jcti inter se dissentiunt, ita ut quidam autoritate legum Romanarum ipsis dene- gent omnem vim & obligationem, quidam autem

*Definitio pa-
cti heredita-
rii.*

*Dissentio
Jctorum de
pacto here-
ditario &
diverse isto-
rum senten-
tia.*

solemnitatem verborum inquirunt, an vox *Erben* &c. in pactis contineatur, & mutabile tum esse censent ratione ultimæ voluntatis, aliter vero ratione contractus, *Mev. ad Jus Lub. p. 2. T. 1. n. 37. Carpz. Sprud. for. p. 2. c. 43. D. 11. Gail. l. 2. O. 126. n. 6.* quidam denique paucissimi moribus Germanorum ducti Jus Romanum tanquam adscititium, & non conveniens cum consuetudine non admittunt *Bart. Musc. d. success. convent. & anom. M. 1. Class. 1. Con. 3. l. D. Sryck. in diss. de expectant. c. 1. n. 22. & 23. Schiffordegh. l. 1. tr. 29. q. 21. Rosenthal Concl. 27. c. 7.* & valida ista pacta ex consuetudine censent.

Igitur cum mirum sane sit, quare tanta inter eruditos dissensio, operæ pretium esse existimo in præsens de his pactis agere, & ista in 3. Capita dividere, quorum

In tria capita dividitur dissertatio,

- 1.) *De pactis hæreditariis & successoris* in jure civili invalidis.
- 2.) *De pactis hæreditariis &c. validis* ex consuetudine, & de hodiernis speciebus talium pactorum.
- 3.) *De juramento pacto hæreditario* inserendo ad omnem litem evitandam.

§. II.

Quo autem legis vim (antequam de pacto agimus) & causam cognoscamus, notum sane inter omnes erit, quod sine legibus & pactis nulla possit esse respublica, imo nec societas, & legis virtus præcipue sit morbos reipubl. sanare, *Arniseus c. 1. d. const. Pol. Lips. l. 2. c. 2. Polit.* & tanquam ex specula omnes e-

versio-

Generaliter de lege prius agitur.

versionis causas caute providere, imo non tantum deliberare de ordinariis causis, sed etiam extraordinariis; de quibus, vero & de mutatione rursus legum, quæ interdum solet maxime perniciofa secundum Statistas esse, *Arnif. c. 1. Lips. Pol. c. 9. v. 31. Tac. Histor. c. 18.* nisi evidens sit utilitas *l. 2. ff. d. constit. princip.* & fiat lente, in Politicis agendum est. Tantum hic pro nostro scopo adducamus unicum exemplum mutationis è veteri Jure Rom. Cum enim summa rerum ad Augustum fuisset delata, & è statu Aristocratico populari mixto Monarchia existeret, Imperatores callide simulacrum aliquod pristinæ autoritatis senatui in legibus ferendis relinquebant, *l. 1. ff. d. reb. eor. qui sub tul. &c.* & oratione semper novam legem commendabant *Tac. l. 2. Ann.* Tutius enim Imperatores judicabant fore, si prius levi & simplici via libertatem & autoritatem senatui adimerent, ne alias libertatis pristinam gloriam adpeterent, & concitarent populum seditione.

*Abrogatio
legum non
fiat remere.*

§. III.

Etenim satis ex Romanis scriptoribus patet, quam multæ seditiones sæpissime ortæ ante Monarchiam, cum plebs metueret principes & Senatum civitatis tandem inconsulto populo omnia acturum; ideo etiam, cum libertatis avidi erant Romani, comitia curiata *Liv. c. 38. Histor.* à Romulo constituta semper conservabant, ut in istis non tantum publicæ res, sed etiam provatæ, ut testamenta per æs & libram *§. 1. J. d. test. ordinand. Tit. 19. XII. tab.* emancipationes per trinam venditionem, *Tit. 3. XII. tab.* arrogationes,

Romani consuetudines in veteratas vehementer defendebant.

A 3

Gell.

*Gell. l. 5. noct. Att. c. 19. diff. Pauli d. adoption. materia
Regiom. 1678.* & quæ plura proponerentur. Et sane non
 solum libertatem defendere, sed insuper Tribunos &
 ædiles constituit plebs, qui pro ejus commodis sem-
 per vigilaret, & etiam leges conderet, quæ primum
 incrementum *XII. tab.* fuere; postea, cum varia ge-
 nerentur bella à consulibus, neque jus in civitate ab
 ipsis amplius reddi poterat, Prætor quoque creatus,
 qui jus in urbe diceret, & hic interdum varie supplē-
 vit & correxit *XII. tab.* rigorem *Gell. l. 20. c. 1. Noct.
Att. l. 7. ff. d. justit. & jur.* per indirectum, per excep-
 tiones, aliasque subtilitates, cum alias religioni sibi
 ducebant Romani quicquam ex iis mutare. Inde bo-
 norum possessores introductæ, & per has acerbitas
XII. tab. in successione aliquantum lenita, §. *D. bo-
nor. possess.* §. 9. *D. hered. quæ ab intest.* His prætori-
 bus ob varietatem causarum adjuncti erant iudices
 pedanei, qui de levioribus tantum causis, in finium re-
 gundorum, familiæ Erciscundæ, oculari inspectione,
 vel examine testium cognoscebant, & simplicem no-
 tionem tantum habebant, *l. 5. ff. d. re jud. Bachov. ad
Treuiler. th. 2. lit. a.* ita ut à formula Prætoris nec la-
 tum unguem discedere possent, *Gell. XIII. c. 8. noct.
Att., Senec. de clement. l. 1. c. 3., l. un. C. qui pro sua Jctione,
t. t. C. d. iudice pedaneo, l. ult. ff. d. officio Prætoris, Siruv.
Syntagm. Jur. civilis Ex. 4. l. 1. T. 21. n. 44.* sed omnia
 ad Prætores rursus deferrent, qui tum cognoscebat
 in causa. Nostri hodierni commissarii, qui ad man-
 datum magistratus superioris interdum ex officio, in-
 interdum ad petitionem partium conceduntur, non im-
 merito

Tribuni ple-
bis, & ædiles
ideo constitui-
ebantur à
plebe.

Prætores jus
dicebant, ri-
gorem *XII.*
tab. corrige-
bant sapius.

Olim Judi-
cum peda-
neorum mu-
nus cum no-
stris commis-
sariis conve-
niebat quo-
dam modo.

merito iudicibus pedaneis in certo genere sunt comparandi, cum in omnibus productum mandatum debent sequi, *c. 22. X. d. rescript. Gail. O. 35. l. 1. Mer. D. 58. p. 1. n. 5. Ruland. tr. d. commissariis & commissio- nibus* & si fines delegatæ JCtionis excedunt, ab isto gravamine appellari potest.

Hæc igitur paucis dicta sufficiant de lege genera- tim, de comitiis, de XII. tabulis, de Tribunis plebis, & ædilibus, Prætores & iudice pedaneo, nunc ordiamur rationem XII. tab. in successione, principium Stoico- rum *honestum illud*, & naturam Romanorum, quorsum evenit, ut olim pacta hæreditaria nuda remanserint.

§. IV.

Si igitur omnia, ut decet, accurate persequamur, *Lege genera- tim conside- rata cause prohibitive pacti hære- ditarii recen- sentur.* multæ causæ generales primo videntur, speciales ex ju- re deinde examinandæ erunt, quæ effecere, ut pacta hæreditaria *in l. 15. & 30. C. d. pact.* fuere prohibita pro circumstantia illius temporis. Cum enim Ro- mani stricte solemnitatibus verborum, & rationi XII. tabularum inhærere adsueta erant, *Brisson. de antiquis formulis*, non aliter etiam potuit esse, quin hæreditates sequerentur XII. tabulas, præcipue, cum hæreditates *Tit. 19 & 20. XII. tab. l. 1. ff. d. petitione hered.* aut ab in- testato, aut ex testamento deferrentur, itaque à contra- rio ex pacto non deferri possent. Hinc Prætores, qui edicta sua publice affigerent, non confirmarunt hoc pactum, sed ut conjicere licet, iniquum censebant, & improbum de vivi hæreditate sollicitum esse, *l. 2. ff. d. vulgar. & pupillar. substit.* Et contra bonos mores successiones festinare ob improbableem votum captan- *(1) quia hæ- reditates in XII. tab. aut ab intestato, aut ex testa- mento dese- rebantur, non autem ex pacto.* *(2) Et quia inhonestum iudicabant de vivi heredi- tate sollici- dæ tum esse,*

*Refutatur
hæc ultima
ratio.*

dæ mortis, l. ii. ff. d. transact., l. 29. §. 2. ff. d. donat. Cum igitur Stoici de honesto multum disputarent, sane non est mirum, quare in applicatione honesti ad hoc pactum erraverint, nam ipsis videbatur hoc modo paciscentes hæreditati alienæ inhiaturos, & mortem alterius optaturos esse, sed pro dolor? quæ inanis ratio est. Si enim ^{uæsiopæ} istorum verum esset, multa instituta è civitate & republica forent eliminanda, quæ facile per accidens possunt iniqua fieri, licet per se & sua natura sint non improbanda. Quid quæso ipsæ hæreditates essent improbandæ, cum sæpius aliquis ob luxuriosam & vitiosam naturam istas sperat, & mortem alterius optat; nonne fieret, ut multi contractus, sine quibus homo vivere nequit, essent prohibendi ob dolum, fraudem, simulationem & quæ plura. Igitur cum satis elucet, quod hæc ratio prohibitionis non sit liquida, & genuina, alteram jam rationem inquiremus, an forsitan pro circumstantia temporis, & natura Romanorum necessaria fuerit prohibitio pacti hæreditarii.

§. V.

Hanc ergo naturam, si optime dijudicaturi sumus, tum prius firmum & certum esse debet, quod natura in legibus condendis maxime consuli debeant, proque vitiorum fervore, & opportunitate temporum leges ordinentur, de quo in §. 2. antea jam actum. Nunc autem inter Moralistas res expedita est, quod natura sæpius ob ætatem, honores, divitias, & alias causas mutetur, Dn. *Lehmanni Moral oder natürliche Verbesserung des Willens ult. ed. p. m. 798. §. 7.* ut

(3) *quia natura Romanorum erat sanguinolenta.*

ut ideo etiam necesse sit sapius leges iterum abrogare, & alias ferre. Romani enim cum agrestes homines in initio civitatis erant, & itaque maxime simplices, sensim pedetentim à virtutis via recessere, & eo insaniam ventum est, ut videretur, quod aucto imperio etiam auferentur vitia, imo deinde cum Attalicis divitiis vitia Romam migraverint. Hinc factum, cum à veteri & avita majorum parsimonia posteri discederent, & nullum modum in cibo & potu tenerent, ut leges sumptuariæ constituerentur cum censoribus morum, quo metu pœnæ magis ac magis à luxu arcerentur; certus enim modus cœnantium fuit definitus, certa pecunia in singulos dies, festos & saturnales infumebatur, ne bona sua profunderent, & Respublica ex eo luxu maxima detrimenta caperet. Conditam enim fuit ad luxum cohibendum lex Fannia, Didia, Licinia &c. quarum omnium rationes, causas optime *Rosinus in antiquitatibus Romanis l. 8. c. 13.* collegit. Cum igitur hoc luxu multi egestatem contraherent, clarissimæ familiæ extinguerentur, *Tac. l. 2. p. m. 69. Ann.* multaque alia vitia in vita eorum patenter, ut avaritia, libido, crudelitas; non potuit etiam aliter esse, quin pactum hæreditarium prohiberent. Romanorum enim natura erat sanguinolenta, acerba & sævida, unde etiam multas cædes comittebant, hæreditatem alienam sperabant, & funera sibi promittebant

Juv. Satyr. 1. l. 1.

*Cum te summoveant, qui testamenta merentur
noctibus*

B

Ceda-

*Cedamus patria. Vivant Arturii istic
Et Catulus: maneant, qui nigrum in candida vertunt
Quis facile est cædem conducere*

Plaut. in Stichio 4. sc. 2. v. 25.

*Illic homo tuam hereditatem inhiat quasi esuriens
lupus,*

*In lege 30. C. d. pact. pacta hereditaria tristissimi & pe-
riculosi eventus vocantur.*

Filii adeo ob luxuriam patres occidebant, ut modo
domini & moderatores bonorum fierent, atque æs a-
lienum contractum possent solvere. Ideo etiam
SCtum Macedonianum factum est, quo cavebatur, ne
cui, qui filio familias mutuam pecuniam dedisset, et-
iam post mortem parentis ejus, cujus in potestate
fuiſſet, actio petitioque daretur. *l. 1. ff. d. SCto Maced.*

*Juv. Satyr. 3. l. 1. optime mores istius temporis
describit:*

*Quid Romæ faciam? mentiri nescio librum,
Si malus es nequeo laudare, & poscere motus
Astrorum ignoro: funus promittere patris
Nec volo, nec possum*

Cum igitur istud crimen homicidii Romæ fuerit ob-
vium, non mirum est, quare Roscius, accusatus cæ-
de patris, sit à Cicerone defensus, & innocens tandem
declaratus. Non inquirendum esse arbitror, quare in
leg. 1. ff. d. SCto Macedoniano scriptum *expectata patris
morte.* Imo satis patet, quare Juvenalis mores tem-
poris reprehendit, cum nihil novum fuerit insidiari
divitem agnatum vel patrem; nam libidini & crude-
litati erant maxime dediti Romani, in lupanaria se-
cede-

cedebant & omnia vitia perpetrabant, unde Petronius, Juvenalis, Martialis tam obscœnas res narravere.

§. VI.

Quæ cum ita sint, hinc æque *in ff. in leg. 61. d. Ob causas istas*
Verb. Ob. & leg. 52. §. 9. pro socio, ac in Codice leg. 15. & precedentes pa-
 30. de pactis, & l. 6. C. de pactis convent. pactum hære- *cta hæreditaria*
 ditarium dotali instrumento etiam comprehensum *penitus prohibi-*
 fuit prohibitum, ut nullam plane obligationem *bita fuerit.*
 traheret; generaliter etiam ex lege 15. C. de pact. vi-
 dendum, quod sive de universis bonis, sive de parte,
 sive certis rebus interpositum nihilominus jure civi-
 li nullum sit ex rationibus specialibus, quia odiosum
 & ultimæ voluntatis libertatem impedire vult; liber
 enim stylus & liberum arbitrium supremæ voluntatis
 manere debet l. 1. C. de SS. Eccles. ac jus testamento-
 rum, ac contractuum alias confundit, quod tum eve-
 niret, si contractu etiam de hæreditate disponere pos-
 sint, vid. *symphoremata supplicat. Cameral. Gylmanni Tom.*
I. P. 3. Vol. 6. n. 170. Hartmann. Pistor. p. 4. quæst. illustr.
2. n. 4. Cachet. Dec. 100. n. 6. Crav. conf. 19. n. 7. Tira-
quell. de jure primogeniture q. 6. n. 16. 17. tum quia te-
 stamenta jure publico sunt introducta, & in comitiis
 olim facta, l. 3. ff. qui testam. fac. *Neuport antiquit. Ro-*
manarum c. 6. sect. 1. Et jus publicum privatorum pactis
 immutari nequeat per *leg. 45. ff. d. Reg. Jur.* nam
 nemo potest cavere in suo testamento, ne leges in eo
 locum habeant, l. 55. ff. de legat. 1.

§. VII.

Itaque cum pactum hæreditarium, licet consensu illius initum, de cujus hæreditate agitur, per alleg. le-

Pactum condi-
tionale de certis
alicujus ad-
ventura hære-
ditate nullum
est.

ges nullum sit, & nullum effectum producat, ut pro lubitu possit ab eo recedi; ideo in leg. 30. C. de pact. etiam prohibita fuit pactio de certi alicujus adventura hereditate, quæ incerto eo facta, si ille mortuus fuerit, & hereditas ad eos pervenerit, quid servari vellent. De hereditate enim tertii incerti nullum dubium est, quin hoc pactum validum sit, si pacificentes consenserint, nam nulla turpitudine hic superesse secundum leges potest Dauth. ad l. 30. C. de pact. Carpz. p. 2. C. 35. d. 17. Tabor & Hahn. de Jure rerum concl. 78. n. 9. Imo potius crederem pactum de hereditate certi validum posse esse, quia sub conditione certa factum, si hereditas ad eos pervenerit, & acerba spes mortis hic exularet, ob quam pacta talia fuere alias prohibita. Sed imperator nihilo secius hoc pactum etiam odiosum & plenum tristissimi & periculosi eventus vocat, ob naturam Romanorum crudelem. Secundum veteres regulas itaque sanxit, quod pacta, quæ contra bonos mores secundum Stoicos inita, nullam obligationem inducant, nisi iste simul, cujus hereditatem concernit, consentiat, & usque ad extremum vitæ spiritum in ea voluntate permaneat, nec à pacto recedat. In fine hujus legis 30. C. de pact. dicit, quod adeo donationes talium rerum, neque hypothecæ penitus admittantur, neque alius quisque contractus, & in alienis rebus contra domini voluntatem aliquid fieri sectam sui temporis non pati, vid. Deckhervus in Disp. de sectis veterum Jurorum Argent. qualis sane secta fuit Stoica, quæ vehementer Romanis placebat.

Nec valet donatio talium rerum, nec hypotheca, neque alius quisque contractus.

§. VIII.

Quamvis nunc in hac lege 15. & 30. C. de pact. pacta

Etta successoria penitus prohibita fuere, in quibus uni vel pluribus promissa hæreditas, & quando de adventura hæreditate certi alicujus paciscuntur; tamen etiam pacta reciproca & mutua de se invicem succedendo in leg. 19. C. d. pact. irrita esse imperator declaravit; Et licet parentes & liberi tale pactum faciant, eadem est ratio turpitudinis & prohibitio, l. 15. C. de pact. Cacher. Dec. 100. n. 22. Decius n. 4. quamvis sui domestici hæredes sunt, & vivo quoque patre quodam modo domini existimantur, §. 2. J. d. hered. qualit. & differ., Guterretz in tr. d. contractu juris c. 59. Gailius nihilominus l. 2. O. 126. falsè sentit, hoc pactum in vim contractus factum esse instar donationis inter conjuges, ita esse firmum, ut revocari nequeat, ne ob ingratitudinem quidem; est vero hæc hypothesis contra notorietatem juris civilis, utpote cum donationes inter conjuges sint prohibitæ. Ex lege quidem 7. §. 2. ff. d. donat. inter virum & uxor. sententiam probaturus est, in qua paritatem rationis esse putat, cum tamen casus ibi sit de certa quadam donatione minima, quæ cum æqualis est inter virum & uxorem, in modum compensationis in ista lege 7. §. 2. ff. d. donat. & c. fuit admissa, cum nemo ex hac donatione lædatur, sed hæc donatio non est extendenda, ut Gail. putat, ad donationem univerforum honorum, cum ex lege 19. C. d. pact. & l. 5. C. d. pact. convent. generaliter pater, quod istud pactum non valeat, non etiam inter conjuges quoad parapherna l. 5. & 8. C. d. pact. convent. imo etiam plane invalidum sit quoad profectitia bona, nisi femina ante virum moriatur, l. 3. c. de pact. convent.

Pactum de se
in vicem succe-
dendo est irri-
tum, l. 19. C.
d. pact.

Gailii error in
hoc pacto.

& pater consentiat, cum illius interest ob recadentiam
l. 6. C. d. pact. convent. Confundit itaque Gail. jus Ro-
 manum cum hodierna consuetudine Germaniæ; nam
 jure Romano tale pactum inter conjuges erat prohi-
 bitum, quia divortia erant in usu, & tum si conjux
 omnia marito donasset, non poterat spoliata bonis vi-
 rum adsequi, *Stryck. in us. mod. ff. d. fundo dotali §. 1.*
l. 2. ff. d. pact. dotal. cum reipublicæ interest, ut mulie-
 res dotes salvas habeant, propter quas nubere pos-
 sunt, *l. 2. ff. d. jure dot.*

§. IX.

*Prohibitio pa-
 tri de non suc-
 cedendo.*

Pari ratione pacta renuntiativa hæreditatis ex
 stricta juris civilis causa, utpote cum pactis privato-
 rum jus publicum non debeat mutari, *l. 45. ff. de Reg.
 Jur.* & successio sit juris publici, *l. f. ff. de suis & legit.*
 fuere improbata, ut nulla exinde exceptio daretur,
 sed jus suum sartum tectum retineret renuncians, *l. 3.
 C. de Collation. l. 35. §. 1. C. de inoffic. testam. l. 4. C. de in-
 util. stipul. Heig. p. 1. quest. 23. n. 5.* licet hic votum ca-
 ptandæ mortis absit, & ultima voluntas per hoc non
 impediatur *Mysf. resp. 49. n. 13.* hinc etiam fit vel jura-
 mento tale pactum firmatum, tamen jure civili non
 valet, quia per leges prohibitum, & juramentum
 non auget obligationem, sed intra suos limites ma-
 nenti addit religionis vinculum *l. f. C. de non numer.
 pecun. §. l. 54. ff. ad Scutum Trebell.* Quod autem quis
 præsentem & delatam hæreditatem repudiare possit, ex-
 tra omne dubium est *l. 1. §. 7. ff. de success. edict.* si mo-
 do non sit minor, & sine curatore faciat *l. 5. C. de
 repud. hæred.* cum alias restitutionem in integrum fa-
 cile

*Repudiari pot-
 est hæreditas,
 non autem ipsi
 renunciari.*

cile impetrat; cæterum omnis dolus, metus, aliudque impedimentum abesse debet, & tum valida est repudiatio, quia quilibet juri pro se introducto potest renunciare *l. 51. C. de Episc. & Cleric.* cum maxime inter se differunt repudiatio & renunciatio.

§. X.

Quamvis nunc quidam inter Doctores varie jus civile restringunt, & per indirectum, cum expressas prohibitiones pacti hæreditarii in *l. 15. & 30. C. de pact. l. 3. C. de collation.* vident, concludere volunt, quod pacta nihilominus conservativa favorabilia sint, & valeant secundum jus civile, ac alienatio certorum bonorum etiam pacto possit prohiberi jure succedendi & hæreditario, ita ut neque per testamentum aliud possit constitui *per leg. 21. c. de legit. hered. §. f. J. d. legitima agnatorum success. l. 4. c. de legitim. tut. Heig. p. 2. quest. 23. n. 14. Hartm. Pistor. p. 4.* tamen ex istis legibus sententiam non possunt probare, sed tantum in iis *§. f. J. de leg. agn. success. l. 4. c. de leg. tut.* sancitum, quod pater emancipando liberos semper retineat quasi contracta fiducia omnia jura hæreditaria intra tempus impubertatis, ita ut si filius impubes moriatur, cum in ista ætate testamentum facere non possit ob exiguum animi judicium, *§. 1. J. Q. Non est permillum fac. testam.*, tum succedat nihilominus pater filio, & per emancipationem legitima hodie jura non esse extincta, *§. 8. J. d. legit. agn. success. l. 11. c. de legit. her.* Sed ex hac contracta fiducia minime concludendum est, quod per hanc quasi a lege pactum fuerit fictum de conservanda hæreditate etiam post pubertatem, tantum

Refutatur Sententia quorundam de pactis conservativis.

tum ista fiducia efficiebat, ut legitimus tutor filii esset, & si impubes moriretur, esset hæres filii, nam ubi tutelæ onus, ibi successionis emolumentum esse debet, *l. 73. pr. ff. de Reg. Jur.* inde etiam tutor fiduciarius appellatur pater in *Tit. 19. J. d. fiduc. tutela.* Et si filius sine testamento decebat in pubertate, tum admittebatur ob hanc rationem pater ab intestato, quia emancipatio minus plena est, & per hanc hodie jura patris naturalis minime dissolvuntur, §. 2. *J. d. adoptio:* Omnes enim rationes, quæ jure civili alias contra pacta de succedendo fuere proditæ, hic non cessarent, sed testamenti libertas per pacta hæreditatis conservativa impediretur, & ex pacto hæreditas deferretur, non autem ex testamento vel ab intestato, *Mev. ad Jus Lub. p. 2. T. 1. n. 48.* cum tamen in *l. 19. c. de pact.* pacta reciproca & mutua fuere interdicta. Quod autem fideicommissum possit tali modo relinqui, *ut si unus frater sine liberis à vita excederet, alter haberet l. 11. c. d. transact., & l. 16. c. d. pact.* non inficiamur, nam testatori liberum est conditionem hæredi adponere, quam velit, §. 9. *J. d. hered. instit.*, attamen tale fideicommissum non est in infinitum extendendum, sed certas etiam fines debet habere, ne alias testamenti factionem plane prohiberet, quæ summe favorabilis est, *l. 12. §. 9. ff. pro socio, & l. f. C. d. pact.*, imo mutuo dissensu potest ab isto fideicommissio recedi *l. 16. c. d. pact.* & si fratres non concordēs sunt, potest ad divisionem provocari *l. 11. c. d. transact.* ne alias occasionem insidiandi præbeat. Id quidem ex *leg. 7. c. de rebus alienis non alien.* patet, quod à lege, à testa-

Fideicommissum familiae conservativum potest relinqui.

Potest tamen etiam certis da-

testatore & pacto contrahentium possit certi domini alienatio prohiberi, ita ut neque ususfructus datio, hypotheca & pignoris nexus firmus sit, sed tamen tum non ut rem suam possidet, sed tanquam alienam, & statim accipit, quod vero multum differt à pacto conservandæ hæreditatis; cum donatori & ejus hæredi in hoc ultimò casu conditio competit *l. 3. C. d. condit. ob caus. dator.* si conditio non fuerit servata ut. v. gr. quando alienaverit quædam de rebus &c. Hoc ergo pactum *l. 7. C. d. reb. alie. non alien.* minime est confundendum cum fideicommissò, nam fideicommissum ex testamento, §. 2. *d. fideicomm.* & ab intestato tantum §. 10. *d. fideicomm.* rogando hæredem constituitur, non autem jure civili ex pacto. In hac etiam *l. 7. C. d. reb. alie. non alien.* non agitur directe de futura successione, sed tantum de certa liberalitate, qua sub conditione aliquis utatur, ut tantum usumfructum habeat, & non ut re sua utatur, sed ut aliena, quod satis ex Rubrica Tit. hujus etiam elucet.

mini alienatio pacto prohiberi, ut usumfructum quis tantum habeat.

§. XI.

Pasim autem Gail. *l. 2. O. 126. n. 5.* alique sentiunt, quod pacta talia hæreditaria, si in modum donationis fierent, possent valida esse secundum jus civile, cum omnia bona, præsentia & futura donantur, *l. 37. §. 4. 5. C. d. donat.* attamen potius sciendum, quod nulla donatio ultra 500. solidos per §. 2. *J. d. donat.* possit sine infinnatione & cognitione magistratus valida esse, ne ex nimia liberalitate damnum contrahant; exceptis tantum quibusdam, *l. 36. C. d. donat.*; tum natura pacti hæreditari sit, ut exactio ad tempus mortis

Pacta hæreditaria in vim donationis sunt invalida, licet quidam contra sentiant.

C

VOS

differatur, & suspendatur. Itaque si donatio inter vivos esset, statim effectum traditionis haberet, §. 2. *J. d. donat.*; si vero donatio mortis causa, tum esset semper ad similitudinem pacti hæreditarii mutabilis, nam ambulatoria est hominis voluntas usque ad extremum vitæ halitum, l. 4. *ff. d. adim. legat. l. 32. §. 10. ff. d. donat. inter vir. & uxor.* Unde etiam in *lege 30. C. de pact. f. sancitum*, quod neque donationes talium rerum neque alius pene contractus admittatur; potius enim voluntas contrahentium, quam verborum subtilitas attendenda, l. un. *C. ut act. ab hered. & cont. hered.*, præcipue cum de pacto hæreditario contrahentes cogitent, & per obliquum pactum tale in irent, *Cacher. dec. 100. n. 2. Gabriel conf. 137.*

§. XII.

Cum itaque ex his elucet, quam inexpiabile odium erga pacta hæreditaria, vel successoria, vel renunciativa, vel reciproca legislatores habuerint, ut inde nec naturalis obligatio in foro civili nasci debeat, l. 30. *C. de pact. l. 6. C. de pact. convent. Vasq. de successione, l. 2. §. 18. n. 229.* sed penitus à legibus improbetur, ut nec retentionem hæreditatis post mortem, si pactum ininitum est, involvat, nisi ipse, de cuius hæreditate agitur, in hac voluntate usque ad extremum vitæ spiritum expresse perseveraverit, l. 30. *C. de pact. & l. 46 ff. d. hered. instit.* sed juncta insimul pœna acquiratur hæreditas fisco, l. 29. §. f. & 30. *ff. d. donat.* nec validum sit pactum, licet etiam contractui alicui principali sit incontinenti adjectum, l. 15. *C. de pact. l. 5. C. de pact. conv.* cum alias pactum contractui adjectum incontinenti actionem

Ob generalem prohibitionem pactorum hæreditariorum nec naturalis obligatio ex iis nascitur.

Nec pactum hæreditarium contractui incontinenti ad-

nem producit & videtur esse pars contractus, l. 7. § 1. ff. d. pact., quamvis *Cothmann. conf. 8. n. 107. vol. 1. false contrarium sentit, & talia pacta defendit secundum jus civile: itaque facile exinde colligendum erit, quod similiter ob pacta non servata ad interesse agi nequeat, l. 34. C. de transact., nec quod magis, si quid ea causa datum, ut tale pactum fieret, repetitio nulla concedatur, l. 34. § l. 25. c. de transact. nam in turpi causa (cum pactum hoc contra bonos mores sit, l. 30. c. de pact. l. 61. ff. d. V. O.) melior est ratio possidentis, l. 128. ff. d. Reg. Jur. l. 8. ff. d. condict. ob turp. causam, *Tiraquell. d. jure primogenit. quest. 6. n. 20.**

jectum valet secundum jus civile. Dn. Cothmann. contra sentit.

Nullam repetitionem ipsa habet, qui aliquid ob pactum faciendum dedit.

Imo jure Romano si mediante juramento tale pactum erat conditum, non valebat *Cacher dec. 100. n. 12. Pantfchman. quest. pract. 11. n. 20. Gail. Obs. pract. l. 2. O. 155. n. 1. nam ex pacto vel pollicitatione, inter civis Romanos actio non nascitur, nisi sit pactum legitimum, ita nec ex jurejurando, puta si quis etiam roganti juraverit se aliquid daturum facturumve, nisi aequè jusjurandum fuerit legitimum, l. 7. § 8. ff. d. operis libert. l. 13. D. acceptil. l. 6. d. confession. l. 7. § 16. ff. d. pact. Jusjurandum enim cum tantum accessorium negotii est secundum jus civile, & naturale, & nullam novam obligationem constituat, sed existentem tantum confirmat, non magis quam certa promissio aestimanda est, nisi mores sceleratissimi hominum aliud comprobarent, vid. *Gundling. piece 4. p. 339. § 141. Hobbes, Huber. in jure civitatis l. 2. Sect. VI. c. 3. de pactis § jurejurando n. 26. § 27.**

Juramentum etiam non confirmat pacta talia.

§. XIII.

Et licet etiam quis credere posset, quod validum
 C 2 istud

istud pactum sit, si modo non penitus facultatem testandi eriperet, & omnia universa bona in se comprehendat, sed tantum de certa parte post mortem hæditario more præstando contineret, ut *Gail. l. 2. O. 126. n. 8.* & *Cothmann conf. 8. n. 106. Vol. 1. sentit*, ratio esset, quia hoc modo libera testandi facultas non auferretur & etiam quis in parte residua possit testari, cum omnis testatio præsupponat bona propria, non aliena, quæ autem per pactum promissa, essent aliena, nam jus extinctum non possit amplius reviviscere, *l. 60. ff. d. solutio.* sed cum tutius sane sit generalitatem legum sequi, cum ista pacta plane ut odiosa fuere a legibus improbata per *l. 15. & 30. c. de pactis*, nec de his unquam pacisci secundum jus civile licet, ut ex pacto in iis defuncto succedatur *Hartm. Pistor. part. 4. quest. illust. 2. n. 4. Cacher, d. dec. 100. n. 26. Tessaur, dec. 225. n. 11. Crav. conf. 19. n. 7.* præcipue cum tale pactum particulare legibus incognitum, & alii modi sint transferendi rem suam in alium, ut donationes & testamenta; tum quia alias ratio captandæ mortis in hoc pacto particulari non cessaret; arbitror sane, quod omnia talia pacta secundum jus civile sint nullius momenti, cum in *leg. 30. c. de pactis* expresse cautum, quod neque hypothecæ, neque alius pene contractus sit firmus,

§. XIV.

Pacta hæditaria tam universalis, quam particularia sunt interdicta.

Satis itaque ex his patet, quod pacta hæditaria in totum & pro parte sint penitus a legibus tanquam vota captandæ mortis prohibita, ita ut neque ullam obligationem adsequantur, sed nuda sint. Hinc quidam Do-

Doctores vid. *Gail. O. 126. l. 2.* velis equisque has leges defendunt, adeo ut scribant, neque statuto aut consuetudine contrarium firmari posse, quod tamen ab ipsa veritate & experientia alienum esse ostenditur à nobis in *cap. 2. §. 3. & 4.*: præsertim cum *Gail.* sibi etiam contrarius sit, & *l. 2. O. 155.* promissionem & expectantiam super Feudo nondum aperto valere scribat, nam ibi idem votum captandæ mortis esset; huc accedit quod jus feudale sit jus consuetudinarium, *2. F. 7. princ. 2. F. 9. princip.* & hoc pactum hæreditarium admiserit, pacta enim ex consuetudine legem recipiunt, *l. 31. ff. d. pact.* *Gail. l. 2. O. 155. n. 4.* hoc modo scribit. *Si tamen rem accuratius perpendamus, dubium non est, quin huiusmodi expectativæ alienæ mortis desiderium inducant, sed quia vasallus de feudo testari nequit, & eo mortuo illud domino aperiatur, merito talis concessio alteri fieri potest.*

§. XV.

Multi itaque hodiernorum Doctorum in tanta varietate sententiarum tutius esse existimant, si legibus civilibus (licet non sint applicabiles in hoc casu) inhæreant, hinc etiam evenit, quod sæpius pro validitate pactorum hæreditariorum sententia feratur, sæpius contra.

§. XVI.

Milites sane, ut in multis juris articulis melioris conditionis pro paganis sunt, & secundum jus naturæ magis vivunt, beneficium singulare in *l. 19. c. de pact.* acceperunt ab imperatore, ut, quando ad discrimen prælii pergant, ob communem fortunam paciscantur

Quoad milites tale pactum hæreditarium jure civili valet.

de futura successione, & tum ratum eorum pactum debeat esse, quia militum nuda voluntas testamenti loco est, & si quid in vagina aut clypeo, literis sanguine suo rutilantibus, adnotaverint, aut in pulvere inscripserint gladio suo, ipso tempore, quo in prælio vitæ sortem derelinquunt, hujusmodi voluntas stabilis est *l. 15. c. de testam.* Imo Leo Imperator adeo propter evidentem absurditatem, ut scribit *Const. XIX.* legem *cod. 15. de pact.* correxit & pactum hæreditarium confirmavit, cum in hominum animis neutiquam, locum invenerit, nedum vim & efficaciam habuerit.

*Leo in Not.
Const. XIX.
prohibitionem
pacti hæredita-
rii suscipit.*

§. XVII.

Cum autem multi DD., ut fieri solet, in tam difficili pactorum materia optimam sententiam pro validitate pactorum se exquisivisse sibi persuadent ac validitatem istorum pactorum per obliquum defendunt, si modo in vim contractus facta, non autem in vim ultimæ voluntatis, utpote quæ semper mutabilis esset, *l. 4. ff. de adim. legit.* itaque non alienum etiam sentio, si istorum rationes adducam. Cum *Cacher. d. dec. 100. n. 24. Menoch, cons. 794. n. 3. Hartmann. Pistor. quæst. illustr. 3. n. 8. Mevius ad Jus Lubecense p. 2. T. 1. n. 39. Gail, l. 2. Obs, 126. n. 6. Carpz. Jprud. for. p. 2. const. 43. Def. 11.* istam sententiam fuere amplexi. Rationes autem, quibus sententiam potissimum corroboraturi, præcipue sunt hæ, quia si in pacto hæreditatis de nulla successione facta fuerit mentio, sed tantum, ut post mortem cedant paciferi bona omnia, vel certa, ista pacta hæreditaria ex vi contractus vale-

*Sententia
Doctorum de
pacto in vim
contractus &
ultima voluntatis.*

re

re per text. in *l. un. c. ut action. ab hered. & in hered.*
Et. Mevius ad Jus Lubecense p. 2. Tit. 1. n. 39.

Et promissio non esset pactum futuræ successio-
 nis, sed obligatio descendens ex contractu de præsen-
 ti inter vivos celebrato, licet effectum post mortem
 fortiaur *Gail. l. 2. O. 126. n. 6.* tum quia pacta & con-
 tractus non nisi mutuo utriusque partium consensu
 dissolvantur, *l. 58. ff. de pact. Carpz. Jprud. for. p. 2.*
const. 43. def. 11.

§. XVIII.

Quo autem allegati Doctores accurate cognoscant,
 an pactum in vim ultimæ voluntatis, an in vim con-
 tractus sit factum, varias ea de causa regulas excogi-
 tavere, & sic solemnitatibus verborum stricte incum-
 bunt, ut videatur, quasi rursus prætorias veteres for-
 mulas per *Tit. C. d. formulis & impetrationibus action. Et.*
 abrogatas, in usum revocare velint. Si enim hære-
 ditatis & successionis, heerben 2c. mentio facta sit in
 pacto, licet accidentaliter, tum ratione ultimæ volun-
 tatis mutabile esse censent, *Stryck. in caut. contract. sect.*
3. c. 8. §. 21, & in us. mod. ff. de pact. dotal. §. 4. Lauterb.
in colleg. theor. pr. §. 4. de pact.

*Unde discer-
 nant talia pa-
 cta,*

Quando autem per verba contractus e. g. Es soll
 auf den Todes-Fall der überlebende Ehegatte alle Güter be-
 halten und haben/ tale pactum esset conditum, per ulti-
 mam voluntatem non possit mutari, *Stryck. caut. contr. sect.*
2. c. 8. §. 21. Mevius tamen saniore ratione quodam modo
sentit in jur. Lub. p. 2. T. 1. n. 44. & putat, quando scri-
ptum in his pactis ut hæres, post mortem conventa
præstaret per l. un. C. ut actiones ab hered. & in hered.

Et.

Et. tum esset pactum hæreditarium validum & irrevocabile, quia ita libertas testandi non esset oblata.

§. XIX.

Cum itaque JCTi contra *leg. 30. §. 19. c. de pact.* multas subtilitates verborum annectunt, & maxime verbis solliciti sunt, licet ex animo paciscentium & natura pactorum hæreditariorum aliud diversum pateat; non potest aliter esse, quin erroneam sententiam habeant, cum una via pacta hæreditaria prohibita censent, altera via autem adplicando jus civile inconsiderate ad mores Germaniæ ista valida existimant salvis legibus, itaque cum nimium inhærent Doctores principio Juris Romani moribus nostris parum convenienti, inde tales quoque oriuntur errores, *Stryck. in us. mod. ff. de adoptio §. 13.* hinc etiam JCTi Fct. & alii etiam in rationibus decidendis secundum ista principia respondere in causa N. N. 1721.

*Præjudicium
in eum mo-
dum adduci-
tur.*

Obwohl ein pactum in vim & modum contractus per subsequens testamentum nicht geändert werden mag / wie dann die Sache an und vor sich in thesi, denen Rechten nach ihre Richtigkeit hat / pacta dotalia per ultimam voluntatem mutari nequeunt, & quod ab initio est voluntatis, id ex post facto sit necessitatis

L. 12. C. de cont. empt. Berlich. p. 2. com. 51. Carpz. part. 2. C. 43. D. 11.

Alldiweilen aber das obangeführte pactum dergestalt nicht beschaffen / daß es nicht durch einen letzten Willen sollte können geändert / oder gar aufgehoben werden / sintemahlen die in demselben befindliche Worte / beerben oder es sollte

solte eben so bündig seyn / als wenn es durch einen Contract, letzten Willen/ donatione mortis causa, oder inter vivos, legato und dergleichen errichtet wäre/ ja wie es am bündigsten immer seyn könne und möge / ic. welches aber als lemahl nach Belieben/ auch wider Wissen und Willen des andern Theils geändert werden kan. So ic.

§. XX.

Hæc itaque brevibus de Doctorum rationibus, quibus diversitatem pacti in vim contractus & ultimæ voluntatis facti defendunt, nunc quoque accurate erit examinandum, an etiam ista distinctio cum legibus civilibus conveniat. Ad primam igitur rationem quod attinet, istam *in leg. un. C. ut action. ab hæredibus* & *in hæ. fundatam* esse, recenseam prius rationem hujus legis. Olim enim cum turpe videbatur post mortem stipulari, ut quid daretur, & cum actiones, quæ a defunctis non incepissent, ab hæredibus incipere non poterant. *l. un. C. ut actiones ab hæred. fiebat*, ut, si quid stipulatum fuerat post mortem, non valebat ob strictam XII. tab. explicationem, cum post mortem dies stipulationis veniebat. Illud Imperator igitur in dicta *l. un. §. 12. J. d. inutil. stipulat.* abrogavit, ut ex consensu magis contrahentium stipulationes & legata valerent, quam ex subtilitate, §. 12. *l. d. inutil. stipulat.* & ut liceret, & ab hæredibus, & contra hæredes incipere actiones. Hinc erg. hodierni Doctores sentiunt, cum olim non licuisset post mortem stipulari, & legari ab intestato, jam generali concessione facta etiam pacta hæreditaria per stipulationem posse perfici, cum demum ad similitudinem

D

lega,

Distinctio de pacto hæreditario in vim contractus & ultimæ voluntatis legibus incongrua est.

Resolvitur l. un. C. ut action. ab hæred. &c.

legatorum post mortem vim sortiantur. Libenter autem concedo, quod quidem per hanc *legem univ. C.* post mortem stipulari & legari liceat, tamen hoc maxime intelligendum est de casu, cum inter se spondent, & agunt de certa re, nam olim tantum in testamento legata relinqui poterant, non vero ab intestato; hæc autem lex minime extendenda est ad casum, cum paciscentes volunt de futura successione agere, & ex animo & actu pateat, licet per verba contractus tale pactum conscribatur; animus enim antependus verbis & in contractibus non tam verborum subtilitatem, quam voluntatem & mentem spectare debemus, *arg. l. 1. 2. 3. ff. de pact.*

§. XXI.

Quippe satis ex lege cognosci potest, quod talis casus ibi non proponatur, præcipue cum imperator antea ista pacta in *l. 30. C. de pact.* ut odiosa rejecerit, nunc autem ista per verba contractus admisisset; quæ igitur prohibitio esset in republica, quæ vis legis, cum per indirectum admitterentur pacta, quæ alias tristissimi & periculosi eventus vocantur, & quorum nulla obligatio in jure civili debeat esse, *l. 15. §. 30. C. de pact.* Certe ego non conicere possum, quare istam sententiam fuere amplexi, nisi forsitan hoc fuit, cum videre, quod etiam legata relinquere liceat ab intestato, hinc a contrario ad pacta hæreditaria argumentati sunt, ob similem, ut sentiebant, rationem, attamen sciunt, quod olim legata in testamento tantum relinqui possent, *§. 10. de fideicomm.* nunc vero etiam sine testamento, quia legata fideicommissis sunt exæquata, *§. 3. d. legat.*

Hinc

*Falsa est D.
Horum distin-
ctio de pacto in
sim contractus
& ultima so-
lucitatis.*

Hinc satis patet, quod ista *lex. un. C. ut actiones ab hered. &c.* sit intelligenda de legatis ab intestato & stipulationibus post mortem, & non extendenda ad pacta hæreditaria.

§. XXII.

Diversitas enim maxima est inter legatum & pactum hæreditarium; legatum enim hæres præstat, & semper pro lubitu potest rursus adimi, §. *J. de ademptione legat. & translat.* quia ambulatoria est hominis voluntas usque ad extremum vitæ spiritum, *l. 4. ff. de adimend. legat.* in pacto hæreditario autem nullus hæres est, qui paciscenti conventa tradit, sed ille loco hæredis habendus esset, & non posset a semel placito regulariter ob naturam pactorum discedi, hinc maxime differt a legato.

Diversitas legati & pacti hæreditarii.

§. XXIII.

Et quamvis fingerem in *l. un. C. ut action. ab hered. &c.* casum istum pacti hæreditarii in vim contractus facti esse, tamen nescirem, qua ratione potissimum possit evenire, ut tale pactum fieret. Si enim per verba stipulationis & pacti legitimi, ut donationis in *l. 3. C. de don.* conventio talis hæreditaria fieret, non esset pactum simplex, sed legitimum vel stipulatio, & mutaret sane priorem naturam, cum pactum & contractus secundum quid differunt, *ἐνδεσφύρατος* & non ens magis esset, quam verum negotium, cum tam de natura pacti, ratione nominis, quam stipulationis participaret. Contractus enim habent certum nomen, causam & actionem *l. 7. §. 1. ff. de pact.* Pacta autem sunt vel vestita sive legitima vel nuda, quæ ultima nullam obligationem in jure civili habent. Igitur ex hac *leg. un. C. ut actiones ab hered. &c.* non est concludendum, quasi Imperator

Pactum in vim contractus non potest validum esse secundum leges civiles.

concessisset, ut pactum hæreditarium per stipulationem firmari posset, nam nulla mentio de pacto hæreditario facta, tum etiam stipulatio talis non potest fieri de successione, cum ratio finalis legis *l. 30. C. de pact.* ut tristissimi & periculosi eventus non cessaret, propter quam talis prohibitio facta. Similiter ex generalitate legis *30. C. de pact. 61. ff. d. V. O.* satis elucet, quod hæc sententia sit contra omnes leges & earum rationes, cum in fine legis scriptum, quod neque donationes talium rerum, neque hypothecæ, neque alius pene contractus admittatur; tum in *l. 15. C. d. pact.* pactum dotali instrumento comprehensum fuerit prohibitum, licet per stipulationem, qua dos semper promittitur, *l. un. C. §. 9 d. Rei ux. act.* pactum tale hæreditarium fuerit factum, & alias pactum contractui incontinenti adjectum sit pars contractus *l. 7. §. 5. ff. de pact.* Errant itaque gravissime prælaudati alias Doctores, & licet septenarius etiam numerus & ultra sit, qui per 14. sæcula fuit olim a glossatoribus custoditus, ut istorum sententia pro communi & vera habeatur, nihilominus tutius est inquirere in rationes legum, quam cæco impetu idola venerari Jctorum, cum nec ullus privilegium de non errando habeat. Brunnem. *ad hanc leg. un. n. 36. ut actio. ab hered. & contra &c.* sub vario colore & limitatione istam sententiam propugnat, dum scribit: *Quod quis bona sua possit donare, vel promittere post mortem. Nec dicitur tunc pactum de futura successione, quia non promittitur ut futura successio, que non potest deberi ex testamento aut ab intestato. Sed hoc casu bona post mortem debentur ex promissione & obligatione statim effectum habent.*

(1) quia in leg. 30. C. de pact. talium rerum contractus fuit prohibitus.

(2) Quia in leg. 15. C. de pact. pactum dotali instrumento etiam comprehensum fuit nullum pronunciatum.

te, quantum ad obligationem, licet differat, quantum
ad exactionem.

§. XXIV.

Cum igitur ex his satis elucet, quod ista differ-
rentia pacti in vim contractus & ultimæ voluntatis
sit plane legibus incognita, & maxime erronea,
ut inde non necesse esset plura de hac materia agere;
tamen alteram etiam rationem inquiramus, an talis
promissio de futura successione per modum contra-
ctus inter vivos facta sit valida, licet post mor-
tem effectum haberet, Gail. l. 2. O. 126. n. 6. Quod i-
gitur hanc rationem concernit, miror sane, quare Do-
ctores sentiant, quod pactum in vim contractus sit
validum, cum tamen *lex 15. § 30. C. de pact.* generali-
ter disponunt, ut ideo plane absurdum sit aliam sen-
tentiam eligere; similiter obligatio descendens ex con-
tractu de præsentis inter vivos celebrato non potest
mutare naturam pacti hæreditarii, cum omnia requi-
sita retineat, licet in vim contractus sit conditum; ob-
ligatio enim ex contractu descendens nihil hic varia-
re potest ob generalem prohibitionem talium pacto-
rum. Sane si obligatio ex contractu de præsentis inter
vivos descendens esset, statim effectum suum habe-
ret, & implementum pacti hæreditarii post mortem
non fieret.

Pactum hæ-
ditarium etiam
inter vivos est
invalidum.

§. XXV.

Itaque plane falsum est, neque valet Doctorum di-
stinctio, bona deberi ex promissione statim effectum
habente, quantum ad obligationem, licet differat,
quantum ad exactionem; ubi enim talis distinctio
D; in

in legibus unquam invenienda, præcipue cum sit contra rationes legum, & ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, *l. 32. ff. de recept. § l. 3. ff. de officio Præsid.* Reliquas rationes, quæ varie adducuntur, prætereamus, cum sint nullius valoris, quando nempe dissentientes regulam pro se allegant, pacta & contractus non nisi mutuo utriusque partis consensu dissolvi, *l. 58. ff. de pact.* hæc regula autem intelligenda de pactis legitimis; nuda enim pacta ab initio sunt invalida, ut inde nulla obligatio secundum leges civiles ipsis sit attribuenda, neque obligatio superveniat ut hic est pactum hæreditarium.

§. XXVI.

Mevius tamen in jure Lubec. p. 2. T. 1. n. 44. melius quodam modo explicat leg. un. C. ut actiones ab hæred. &c. Et putat, quando conventum ut hæres præstet post mortem, tum esset per hanc *leg. un.* pactum validum & immutabile. Et sane confiteor hanc sententiam facile placere posse, nisi obstaret generalitas *leg. 30. C. de pact.* in qua ut tristissimum fuit rejectum, licet sit contractus, tum etiam votum captandæ mortis hac ratione maneret, ob quod reprobatum fuit tale pactum. *In hac leg. un.* autem stipulationes post mortem conceptæ fuere admixtæ, sed nulla mentio facta de successione: Cognosci itaque potest, quod hæc lex non agat de successione, sed tantum de sponsione, de certo actu, super quem forte fortuna stipulantur & sibi promittunt aliquid, fieri etiam non potest in pacto hæreditario, quin non agant de successione, cum expresse, licet in vim contractus sit pactum, de-

*Dn. Mevii
sententia de
pacto in vim
contractus &
ultima voluntatis
diversa est
a cæteris.*

clarare debent voluntatem paciscentes, qua ratione istud pactum servari volunt, cum alias in dubio effectum donationis inter vivos haberet & conventa essent statim tradenda die cedente, & veniente, hinc tale pactum donationis maxime differret a pacto hæreditario, cum demum post mortem hoc impleatur, & suspendatur tamdiu.

§. XXVII.

Et licet *Mevius in jur. Lub. p. 2. T. 1. n. 40.* scribat, quod sententia de pacto hæreditario in vim contractus & ultimæ voluntatis communiõri, & veritati magis consentaneo Doctorum calculo præ negativa recepta sit, attamen facile ex jam disputatis elucescit, quod maximum errorem commiserint, qui leges ad casus applicare volunt, de quibus plane contrarium actum. *Rosenthal enim de feud. c. 7. concl. 25. n. 26. Fachin. l. 5. controverf. Jur. c. 35. aliud diversum plane sentiunt. Imo ipse Dom. Berg. in œconom. Jur. l. 1. t. 3. §. 11. dicit verba non esse accurate consideranda, quia in contractibus veritas magis, quam scriptura perspicere debet, l. 1. C. plus valere quod agitur &c. l. f. C. que res pignori obl. l. 6. §. 1. ff. de contrab. empt. l. 34. d. R. Jur.* Et quasi in nostram sententiam inclinat, cum responsum Jur. adducit.

Dr. Berger in Oecon. Jur. l. 1. t. 3. §. 11. subtiliter semper verba non esse consideranda dicit, sed mens potius, quod verum.

Pacta dotalia in vim contractus inita erant, in iisque cavebat pater sponsi, ut hic cum ceteris liberis non colatis bonis, que a se vivo accepisset: ex æquis partibus succederet, erben solte. Cum a. sponsi pater nihil socius, condito deinceps testamento secus ordinaret, respons. fuit a F. V. ad interrogationem des L. P. Justitz-Collegii zu Biring. in cati-

causa Andreen Brechts und consorten ctr. Nicolaum Brechten ejusmodi pactis dotalibus non inter conjuges tantum, sed & quoad patrem sponsi factionem testamenti impediri, atque adeo istud patris testamentum, qua contrariatur illis pactis, non valere, imo pretium, quod ex bonis a patre venditis superfuerit, equaliter dividendum esse. Nec vero obstitit verbum Erben, quo in pactis dotalibus utebatur pater, quum idem illud in re quidem dubia vim habeat ultimæ voluntatis, minus autem tum cum ex contextu liquet nullam aliam fuisse paciscentium, quam inter vivos disponenti, atque adeo contrahendi intentionem. Hæc ergo de pactis hæreditariis varii generis satis dicta sufficiant secundum leges civiles, & controversias hodiernas, nunc in cap. II. proponemus statum Germanorum à Romanis diversum & validum inde pactum hæreditarium ex consuetudine.

CAP. II.

De Pactis hæreditariis hodie & secundum mores validis.

S. I.

Pacta hæreditaria secundum mores consideranda sunt.

Si itaque omnes legum rationes & præcipue hujus pacti considerem, ridiculum videtur, tot applicationes legum civilium videre, quæ inconsiderate factæ, & quarum ratio ad nostrum statum Germanicum penitus applicari nequit. Jus civile enim cum tantum ex recepto nos obligat, & quatenus cum moribus & consuetudine convenit, nam optima est interpres

pres legum consuetudo *l. 36. 37. ff. de legib.* tam mire animos legulejūm olim sibi conciliavit, ut etiam putaverint omnes leges in causis etiam meri juris publici adplicari debere; hinc tantæ absurditates olim propositæ, ut quis in cachinum se effunderet, si omnes legum & Jctorum allegationes perlustraret. *Daniel Otto diss. d. jure publ. c. 8. Hermes in fasc. jur. publ. c. 3. q. 4.* cum de statu Germanici scribunt, omnes rationes vel ex ff. vel ex Codice collegere; hinc ridiculo sane more demonstrant, Monarchiam esse in imperio Germanico, quia nostrum imperium & majestas fuerit apud pop. Roman; hic autem omne suum jus transtulerit lege Regia in Imperatorem, *l. 7. §. pen. ff. d. capt. & postlim. l. 1. d. const. Princip.* Ergo etiam hodie *arg. l. sancimus C. de testam. & leg. precipimus C. de appellat.* Et sane non aliter se habet cum pacto hæreditario, cujus rationem intempestive ad nostrum statum adplicant, ita ut quidam stricte legibus inhæreant, qui non tam sunt reprehendendi, quam cæteri, qui cum ex consuetudine pacta hæreditaria firma esse vident, nihilominus cæco quodam amore non penitus jus civile in applicatione pacti hæreditarii dimitunt, sed varias distinctiones de pacto in vim contractus, & ultimæ voluntatis legibus incognitas intermiscunt, sed turpi profecto lapsu. Absit vero a nobis istorum sequi rationes, potius cum hodiernis Juris publici Doctoribus ad mores Germaniæ, & statum a Romanis plane diversum abeamus, quorsum aptius dijudicabimus, quanta sit jam diversitas temporum & legum.

E

§. II.

Quo igitur pactum hæreditarium accurate secundum mores Germanorum examinetur, an tale pactum hodie sit adplicabile, & quare in Jure civili fuerit prohibitum, ex ante actis in *cap. 1. §. 5.* elucebit, quod ob naturam Romanorum sævidam pro ratione temporum prohibitio pacti hæreditarii necessaria fuerit, cum alienæ hæreditati inhiarent, & sæpius homicidia tristissimi eventus fierent; hinc etiam legislatores medelam rerum quærentes utile esse sentiebant tale pactum penitus prohibere, & omnem insidiandi occasionem civibus præcidere. Quid ergo salubrius potuit esse pro vitiorum fervore mutare ac flectere eo tempore leges in republica & sicut faciem cœli, & maris, ita rerum ac fortunæ tempestatem variare, *Gell. Noct. Abb. lib. 20. c. 1.* Cum itaque Jus civile tanquam Germanicum in foris, & Academiis recepimus, non immerito quoque Germanorum naturam, & statum imperii considerare debemus, quo ex his pateat, an etiam istæ leges ad mores nostros sint adplicabiles. Germani enim magis simplicitatem, sinceritatem & datam semel fidem *Berger. Oecon. Jur. l. 1. t. 3. §. 11. & Weber in arte conversandi R. 9. p. m. 483.* Juris gentium præ Romanis sequuntur, licet corruptela morum quandoque inducatur; inde etiam, cum ista pacta hæreditaria tristissimi & periculosi eventus vocantur in *l. 30. C. de pact.* non possunt adplicari tales prohibitiones pactorum ad Germanos, cum isti iracundiæ non tam sunt obnoxii, quam Itali, qui sunt vindictæ promti, & facile injuriam inferre parati, *Weber in arte conversan-*

versandi Reg. IX. p. m. 483. licet quandoque ex accidenti eveniat tristic casus, qui vero pactis non est adscribendus, sed personis, *Molina tract. 2. disp. 388. n. 2.* Cessante itaque ratione finali legis, cessat merito effectus & præcipue prohibitio pacti hæreditarii in Germania. Huc accedit, quod Germani christianæ religioni magis sint imbuti, & metu divinæ pœnæ tale homicidium magis caveatur, cum Romani varie tempore Justiniani in paganismo adhuc viverent. Hoc enim certum, & exploratum est, quod Romanorum natura à Germanis etiam longe fuerit diversa, præcipue cum pro ratione climatis & temporum, ætate, honore variet; & si omnes leges civiles sine discrimine ad nostrum statum, ut quidam volunt, adplicaremus, maxima oriretur absurditas. Sane Romanorum resp. a nostra etiam penitus diversa fuit, ut itaque aliæ leges, & aliæ rationes sint, hinc etiam varia statuta promulgata, quæ Jus civile, quatenus non est adplicabile, corrigunt, mutant, & leniunt interdum. Imo quot civitates, tot statuta & sæpius quandoque mores hominum tacite aliquid inducunt a legibus civilibus diversum, *l. 35. ff. de legib.* Si itaque omnes leges civiles sine discrimine rejecta consuetudine & statutis adhibere vellemus, insipienter fieret, cum adeo Prætor olim Romanus scite naturam rerum in legibus ferendis inquirens sæpius leges XII. tab. iterum mutavit pro opportunitate temporis.

Jus civile quoad pacta hæreditaria non est adplicabile in Germania.

§. III.

Cum itaque ex his propositis cognosci potest, quod ratione hujus pacti Jus Romanum non sit adplicabile

cabile ad mores Germaniæ, cessante ratione finali legis scil. homicidiis, quæ hodie non sunt metuenda. Videndum ergo existimo, an tale pactum sit consuetudine introductum, & deinde, an consuetudo illud adprobare possit. Primum igitur quæstionem si recta animi lance considerare volumus, non abs re erit testantibus Doctoribus istam firmare. Germanorum igitur moribus pacta circa successione anomala esse sine consideratione contractus usitata affirmant *Musc. de success. convent. & anom. membr 1. class. 1. concl. 3. Decius conf. 516. vol. 3. Wesenbec. conf. 71. fol. 2. Boer. dec. 355. n. 3. Bes. tr. de success. & elect. reg. fol. 148. Grænweg. de l. abrog. ad l. 5. C. de pact. Lindenbrog in Cod. leg. antiquar. fol. 459. Ipse Schifordegker apte l. 1. tr. 29. q. 2. Secta nostræ Facultatis, inquit, non patitur, ne conventio facta inter vivos valeat, nec eo minus revocari possit ab eo ipso, qui utiliter semel obligatus est, Stryckius etiam *disp. de expectantiis c. 1. n. 22. & in tr. de success. ab intest. disp. 1. c. 1. n. 6.* consuetudinem istam notoriam dicit. Hinc ego non dubito omnia universa pacta, sint vel de acquirenda, omittenda, vel reciproca successione valida pronunciare, inter conjuges & alios notissima Germaniæ consuetudine, & paritate rationis. In camera imperiali pactum inter conjuges fuit adprobatum, *Mynsing. Obs. 33. cent. 2.* neque jus commune in hoc casu attenditur, *Schneider. comm. ad inst. de success. ab intest. gr. 4. d. successione inter vir. & uxor.* In tantum ergo hic regula civilis applicanda; provisio hominis facit cessare provisionem legis, *arg. l. C. de test. tutel. & l. f. C. d. pact.* cum pacta dotalia hodie & secundum mores inter*

ter contractus *δουλειῶν* referantur, & uno invito quo-
ad istam conventionem revocari nequeant, *Carpz. p.*
2. C. 43. D. 11. licet olim dos promissa per stipulationem
Gell. Noct. Abb. l. 4. c. 4. l. un. C. de rei ux. act. qui con-
tractus est unilateralis, cum unus tantum spondet, &
alter quærit, §. 1. *J. de verb. oblig.* Germani enim ma-
gis simplicitatem Juris gentium, quam subtilitatem
amant, cum hodie etiam pacta nuda valida sint, & ex
iis detur conditio ex moribus, *Wesenbec. de pact. n.*
10. & ibi Habn. Schrader. in comm. ad leg. un. ff. de con-
dition. ex lege n. 87. Stryck. in us. mod. ff. de pact. §. 3.
⊕ 4.

§. IV.

Cæterum insaniunt maxime Doctores, & Gail-
vid. ipse *l. 2. obs. 126. n. 1.* dum dicunt, neque statuto
aut consuetudine talia pacta firmari posse, & irratio-
nabilis esset talis consuetudo, *Jason in leg. 5. ff. d. Just.*
⊕ *jur. de reciprocis pactis leniter sentiunt, sed falsè.*
Consuetudo enim cum chymica arte album in nigrum
convertat, *Knich. de investitur. pact. c. 4.* sane tantum
efficere potest, ut, cum hæc pacta hæreditaria non
sint contra jus naturæ & votum captandæ mortis di-
recte non subfit, vim fortiaatur in communi vita,
præcipue quia militibus in jure civili *leg. 19. C. de pact.*
in aciem meantibus concessum est talia condere, qui
secundum jus naturæ vivunt & magis arma, quam
leges scire intelliguntur *l. ult. C. de jure deliber.* Certe
si tam striçte ob vitia hominum omnes actiones pro-
hibendæ essent, nullum legatum, hæreditas, fideicom-
sum &c. possèt admitti, quia sæpius tale periculum in-

Errant Docto-
res, qui dicunt,
talem consue-
tudinem esse
irrationabilem

fidiarum est metuendum, *Musc. d. success. convent. & anom. Membr. 1. class. 1. concl. 3. iii. C.* Imo nulla turpitu-
do hujus pacti hæreditarii esse potest per se & sua na-
tura, cum adeo exemplum in bibliis relatam legimus
de conventionali successione inter Tobiam & socerum
ejus *c. 8. v. 23. Tob.*, ut dimidiam partem bonorum
filius vivo patre haberet, alteram dimidiam demum
post mortem. Si itaque turpe esset tale pactum inire,
sane nulla mentio de isto fieret, & reprehensio facile
etiam ob turpitudinem fuisset subsecuta. Hinc meri-
to omnes leguleji, quotquot sunt, qui irrationabile
pactum hæreditarium arbitrantur, delirunt, cum a
pacto ad consuetudinem firmiter argumentari licet *l. 31. ff. de edil. edicto, Heig. l. 1. quest. 23. n. 12.* nam si con-
suetudo non est contra jus naturæ & jus divinum, pa-
rem vim cum lege habet *l. 33. ff. de legat.* alias enim
consuetudo qualibet iniqua reprobanda, *l. 26 C. de u-
sur. l. 13. §. ult. ff. de injur.* Ideo etiam hodie hæreditas
ex testamento, ab intestato & ex pacto valide deferri
potest, & vocatur pactum hæreditarium ob eam cau-
sam anomalum quia contra juris generalis tenorem
fuit introductum, *Musc. de success. convent. & anom.*
cum olim tantum hæreditas ex testamento aut ab in-
testato, non vero ex pacto obveniret, *l. 15. C. de pact.*
& *lex ultim. ff. de suis & legitimis.*

§. V.

Talia pacta
cum valida
sunt moribus,
debent fieri de
bonis propriis

Quamvis itaque certum sit, quod pacta hæredi-
taria tam successoria, reciproca, quam renunciativa
secundum mores & consuetudinem valida sint, at-
amen talia pacta debent fieri de bonis propriis, Erb-
und

und eigenthümlicheu Gütern/ non vero de feudalibus sine consensu domini directi, 2. F. 39. & bonis colonariis *Dn. Strube de jure villicorum c. 1. §. 4.* cum isti non possunt alienare, nisi dominus prædii consentiat; nec de bonis emphyteuticis sine consensu domini *leg. f. C. si ager vectigal.* Et similiter in talibus pactis omnis metus, dolus abesse debet, nam metus reverentialis in renunciatione filix non vitiat pactum *Gail. l. 2. O. 147.* Imo liberis præjudicari non debet in legitima, nam quousque pater testando non potest præjudicare liberis, eo usque nec donando, vel alienando, quia legitima est debitum naturale, *l. 36. de inoffic. testam.*

Liberis non debet præjudicari in legitima.

Si igitur quatuor liberi supersunt, vel alii cognati, triens ipsis debetur titulo institutionis, & quidem sine omni onere; si plures vero, est semis *Nov. 18. c. 1.* Et huc etiam merito referenda portio conjugis statutaria, quæ eodem jure cum legitima censetur, cum hæc in totum per ultimam voluntatem & pactum hæreditarium auferri vel minui nequit, *Schurff. conf. 86. n. 1. cent. 1. Coler. conf. 21. n. 17. Finckelthaus Obs. 104. Moller ad Const. Saxon. p. 3. const. 7. n. 6.* Etsi fortasse conjux in fraudem portionis statutariæ bona sua leviter æstimatorum, potest officium judicis implorari ad meliorem æstimationem faciendam, *Tusch. Tom. 4. præf. conclus. 53. n. 62.* quia hæc debetur conjugi ex statuto tantquam amoris lucrum, & licet nulla vel minima bona ad maritum attulerit, nihil socius tamen ipsi est assignanda ob eam causam per *Coler. p. 1. Dec. 62. n. 3. Carpz. Jprud. for. P. 3. c. 7. def. 1.* Aliter vero est quando

(2) Nec conjugi in portione statutaria.

do liberi & majorenes & conjux in pactum hæditarium consentiunt, & dotem jam habent vel alimenta, nam quilibet favori pro se introducto potest renunciare, l. 29. C. de pact.

Debet portio
statuaria (1)
secundum jur
Lubecense.

Jure Lubensi si in testamento vel ab intestato ipsi conjugi certum quid sit attributum per legatum vel fideicommissum, una portio virilis in divisione debetur, si vero nihil fuerit ad signatum, dimidiam partem bonorum ab intestato accipit P. 2. art. 8. Jur. Lubecens. Und giebt er alsdenn ferner sein Gut seiner nachgelassenen Wittfrauen und ihren Kindern / woserne er ihr der Frauen nicht dabey ein Vortheil macht von 8. Schilling 4. Pf. vor den Kindern / mit welchen ihr das Gut gegeben ist / so nimmt sie alsdenn das halbe Gut und ihren Trauring. Benennet er aber seiner Wittfrauen zuvor aus ihre Gabe oder Legatum, welche mehr werth ist dann 8. Schilling 4. Pf. / so gehöret ihr nicht mehr als ein Kindes Theil / *Mev. ad Jus Lub. P. 2. T. 1. art. 8. n. 40.*

(2) secundum
us Verdense.

Jure Verdensi introductum, si conjux nullum testamentum faciat, tum altera superstes, quando ad secunda vota ire vult, prius cum liberis dividit retinendo unam portionem virilem, *Statut. Verd. 20.* So wor ein Wedewe wäre / de Kinder hedde / und einen Mann wedder nehmen wolde / die schall nicht beyschlagen / sie hebbe denn thovorn mit ehren Kindern / tho der Kinder Hand bey 60. Punden.

Vestimenta & suppellectilem vero tanquam præcipuum recipit & non confert *Stat. Verdensi 22.* Die Frauwe schall deel nehmen alle des Erbes und gudes / dar entbaven alle ihre Kleider / Linnen und Bullen / alsde hedde

de

de bey ihres Mannes tiden ꝛc. Si autem talis conjux testamentum faciat, tum liberis & conjugi non potest legitimam jure civili debitam denegare, quamvis testator possit liberis plus, quam regulariter in legitima est, assignare, non æque uxori, quia in dubio hic dispositio juris civilis ratione legitimæ obtinet & sub voce *deel* hic accipiuntur ea, quæ ultra legitimam habet testator *Stat. 31. So weldt Mann Erven hefft/ de mach bey sinen sunden Live / oder in sinen Seckbedde weggeven sinen Deel/ die ehme thoboren mag von alle sinen Gude.*

§. VI.

Cæterum cum talia pacta contra juris generalis tenorem sunt, & moribus inducta, stricte sunt interpretanda, *l. 14. ff. de legib.* neque de casu ad casum extendenda, sed maxime introspiciendæ literæ pactitiæ, quo ex his dijudicetur, quid & quatenus actum sit inter partes. Cum enim frequentissimæ sunt renunciationes filiarum, ut familiæ melius sustineantur, quia filia est finis familiæ, transit ad familiam alterius & constituit, *l. 196. ff. de verb. obl.* & commodius videtur ita jura constitui, ut plerumque hæreditates ad masculos confluant, §. 3. *J. d. legit. agnat. success.* itaque si renunciavit hæreditati patris, ipsa renunciatio non est statim extendenda ad hæreditatem avi, licet etiam sit pater jure civili, porro (2) si in testamento pater filiæ reliquit legatum vel fideicommissum, non arceatur a petitione hujus legati vel fideicommissi, & alimentorum, *Hartm. Pfl. p. 4. quest. 6. n. 35. Hahn concl. 84. n. 15. Coler. de aliment. libr. 2. c. 12. n. 5. Mev. P. 3. Dec. 272. n. 5.* Hinc (3) etiam, si renunciatio jurata vel facta sit, potest remissione patris iterum tolli, nam

Stricte sunt interpretanda pacta hæreditaria.

De modis dissolvendi pacta renunciativa, & interpretatione eorum stricte.

F

nihil

nihil tam est naturale eodem genere quicquam dissolvi, quo colligatum est *l. 33. ff. de Reg. Jur. l. 100. § 153. de R. Jur.* Si igitur postea ipsam filiam in testamento hæredem instituat, juratam renunciationem remississe censetur, cum in patris favorem facta sit renuntiatio, & omnis contractus intelligatur rebus sic stantibus, *l. 127. §. 6. ff. de verb. obl. & juramentum tantum majoris validitatis gratia accedat, ne ab una parte contra fiat, Eadem (4) ratione tollitur renuntiatio morte masculorum vel illius, in quorum & cujus gratiam facta est, vel si succedere nolunt, aut non possunt* *Dauth. in cap. quamvis n. 116. Hartm. Pistor. quest. 6. n. 44. Musc. de success. convent. membr. 2. n. 26.* quia facta censetur rebus sic stantibus.

§. VII.

*Paſſa renun-
ciativa poſſunt
querela læſio-
nis reſcindī.*

Si itaque filia dote contenta renunciaverit hæreditati paternæ sine juramento, *cap. quamvis d. pact. in 6.* & enormissime sit læsa; de læsione enormissima, si tempore contractus adfuerit, queri potest, licet probatio sit valde difficilis per *leg. 2. C. de rescind. vendit. Mer. ad Jus Lub. P. 2. T. 2. art. 33. n. 55. Zæf. ad ff. de pact. n. 40.* & tum pretium aut debet restitui, aut suppleri ab una parte; aliter vero se res habet, si læsioni in literis renunciaverit: nam licet vel jurato renunciaverit hæreditati nulla mentione de læsione facta; nihilominus arbitror querelam posse institui, quia contractus non debet operari ultra intentionem partium, *l. 19. ff. si cert. petat,* cum de tali non censetur partes cogitavisse, *Mer. ad Jus Lub. P. 2. T. 2. art. 34. n. 109. Gai. obs. 147.* licet alii ob religionem juramenti con-

contrarium sentiant, *Musc. de success. convent. membr.* 2. n. 303. In aliis vero pactis, ut successoriis & reciprocis non potest talis læsio enormissima locum habere, & itaque cessat simul querela, sed si partes in his consentiunt, possunt iterum contraria voluntate pacta successoria tolli.

Vidimus ergo, quod pacta successoria in universum valida sint, & quatenus §. s. licita, interpretentur §. 6. cap. 2. Quibus modis rursus tollantur §. 6. nempe voluntate partium contraria, & remissione, morte masculorum, vel alius, in cujus favorem facta, vel læsione enormissima in pactis tantum renunciatis §. 7.; nunc quoque brevibus varias species hodiernorum pactorum examinemus, quo etiam ex iis pateat, quod hodie sine discrimine firma sint pacta de acquirenda, omittenda, vel reciproca successione.

§. VIII.

Inter varias vero species pactorum successorio-
rum, quæ merito brevibus considerandæ erunt, eminent præcipue pacta ganerbinatus, confraternitatis de quibus in §. 9. & unionis prolium, §. 10. quæ vetustissimo Germaniæ more fuere introducta. Cum enim jus manuarium oder das *Fausst-Recht* in Germania vigeret, & multa latrocinia, ac deprædationes in viis publicis fierent, factum est, ut nobiles quædam familiæ inter se convenirent, quo mutuo auxilio latronum (qui arces infedebant) impetus sustinerent, & si una familia emortua esset, tum invicem succederent ex pacto ganerbinatus, *Kyllinger discuss.* 3. d.

*De speciebus
pactorum hereditariorum,
quæ moribus
invaluerunt.*

Pactum ganerbinatum.

ganerbiis' castrorum, Georg. Leib. de ganerbinatibus, hinc etiam dicta sunt ista pacta ganerbinatus, nam antiqua vox gan, omnis oder ganß erben significabat, quia totam hæreditatem post mortem unius familiæ adipiscerentur, hæres enim pro domino accipitur, Kyllinger disc. 1. d. ganerbiis castror. Et sane hæc pacta maxime utilia fuere ad extirpandas latronum arces, quarum vestigia etiam in Thuringia adhuc videnda; imo satis ex historicis & Jure Canonico X. d. treuga & pace elucet, quam miserrimus status propter diffidationes fuerit, usque dum etiam Pontifex Treugam Vertrag/ & pacem servare sub pœna banni jusfit. In his igitur pactis ganerbinatus quandoque confirmatio Cæsaris majoris securitatis gratia accedit, quæ tamen non tantæ necessitatis est, nisi sint arces vel castra immediata, cum sine Cæsaris consensu talis promissio successione non valida potest esse *Limu. l. 6. Jur. publ. c. 3. n. 42.* In castris enim mediatis, Principis oder Landes Fürsil. Dbrigkeit consensus necessarius est, cum de hujus præjudicio ratione successione agitur. Hujus ganerbinatus multa exempla sunt, ut arx Rotenburgeris haut procul à Noriberga, cujus arcis condomini sunt plus quam septuaginta Nobiles, oder Burg Mânner/ quorum unus Burggravius judicis loco est, *Knipschild, d. nobilit. immediata l. 3. c. 11. n. 45. Burgmeister vom Reichs. Adel/ p. 421. & Graffen Saall p. 246. Jacobi Speideli speculum varior: Jur. Pol. Histor. & c. voce Gan. Erben/ Struv. Syntagm. Jur. publ. c. 28. §. 21. p. m. 1387.*

§. IX.

Pacta contra-
ternitatis.

Interdum etiam multæ successiones conventionales con-

contra juris tenorem introducuntur in utilitatem familiarum illustrium, e. g. confraternitates principum, quibus successiones stabiliunt, si una nempe domus penitus decedat; & hæc tanquam leges fundamentales in istis familiis observantur, nam si feuda imperii sunt vel majora vel minora, confirmatio Cæsaris & Statuū quandoq; necessaria est, *Speidel. Spec. var. Jur. Hist. voce Erbverbrüderung* / non autem vasallorum & civium consensus hodie, *Struv. syntag. Jur. publ. c. 27. §. 18.* multo minus in allodialibus *Struv. Syntagm. Jur. publ. c. 27. §. 23. Hertius de Superioritate territoriali §. 65.* Tale pactum confraternitatis inter Saxoniam Electoralem, & Hassiacam domum Anno 1457. renovatum fuit; fiunt vero tales confraternitates de bonis & provinciis universis, vel certis tantum, sed maxime tamen diversum est ab hac confraternitate, oder Erbverbrüderung / pactum ganerbinatus sive mutæ defensionis, oder Erbvereinigung / *Struv. syntagm. Jur. publ. c. 27. §. 18. 19. seq.* Satis itaque ex ganerbinatu & confraternitate patet, quod moribus pacta successoria frequentissima sint, & quamvis quis exciperet pactum confraternitatis male adplicari posse ad privatos, cum inter principes & privatos ratione juris sit maximum discrimen, moresque Germaniæ de pactis successoriis adhuc in dubio sint; attamen sciendum, quod jus civile tanquam jus commune imperii habeatur, secundum illud quæstiones illustrium in camera decidentur, si non sint meri juris publici *Struv. syntagm. Jur. publ. c. 1. §. 23. & in hist. Jur. c. 10. §. 38. Stryck. in usu moderno ff. disc. præl. §. 40. 41. Hugo in tr. d. statu region. Rbctius Inst. Jur. publ. l. 1. T. 1. §. 70.*

Cum igitur in *leg. n. §. 30. C. de pact.* pacta successoria fuere prohibita, secundum illas leges etiam pronuntiandum foret, si ab hoc pacto unus recedere vellet, nisi mores Germaniæ aliud diversum induxissent; hinc cum nulla lex imperii adest, quæ solis imperii statibus hanc paciscendi licentiam tribuit privatis exclusis, sentio sane, quod tale pactum inter privatos etiam celebrari possit, *Stryck, in us. mod. ff. d. pact. §. 20.*

§. X.

Pacta conjugum de successione.

Quamvis autem hæc pacta ganerbinatus & confraternitatis legibus civilibus incognita sint, attamen adhuc plura dantur, quibus successio anomala contingit, & contra juris civilis tenorem succeditur. Cum enim hodie usitatissima sunt pacta conjugum, quibus de successione disponunt, & talia secundum mores & consuetudinem quoad omnia bona dotalia, paraphernalia, & receptitia valida sunt *Gail. l. 2. O. 117. n. 6. Mysing. l. 2. O. 33. n. 10. Carpz. p. 2. C. 43. D. 2. n. 6.* fit inde, simul ac quis stipulatur uxorem, ut pacta dotalia vel ante plerumque vel post contractum matrimonium interponantur, & si omnia requisita in his, ut consensus, licet non literæ *l. 17. C. de pact.* adsint, tum cessat statutorum & juris civilis dispositio & bona confunduntur nuptiis secutis, quia hæc tacita conditio est, quæ subintelligitur, *Gottl. Struv. diff. d. dominio mariti in rebus uxoris immobil. inestinato in dot. datis §. 7.* & si forsitan quid jam datum extra arrham & sponsalitiæ largitatem, ac sponsa moriatur, tum conditio

dictio ex causa non secuta datur l. 6. pr. ff. de condict. causa data &c. l. 1. C. de condition. caus. dat. causa non secuta. Ex lege 6. quidem C. de pact. convent. patet, quod pactum profectitiæ dotis de lucranda ea, si uxor in matrimonio decedat ab intestato, validum sit patre simul consentiente, cum deteriorem suam causam ipse facere potest in casum recadentiæ, attamen talia pacta de omnibus universis bonis, ut paraphernis non valere l. 5. C. de pact. convent. cum tantum in his maritus sit administrator muliere consentiente l. 8. C. de pact. convent. non autem prohibente; in dote vero sit dominus civilis analogice, quamdiu matrimonium durat, & omnes effectus dominii & exercitii tantum in bonis inæstimato in dotem datis (nam in rebus æstimato in dotem datis habet plenum dominium, cum tantum pretium rerum restituere tenetur.) habet, l. 30. C. de jure dotium l. 18. §. 1. ff. sol. matrimon. l. 17. pr. de jur. dot. l. 13. ff. de jure dot. Gottlieb Struve in diss. de dominio mar. in reb. ux. immobil. inæst. in dot. datis ib. 6. ut rei vindicationes; non autem alienationes l. 22. ff. de jur. dot. neque impositiones servitutis (nam de acquisitionibus servitutum aliter est.) ultra vitam, nam resolutio jure dantis, resolvitur jus accipientis l. 31. ff. de pignor; imo si nulla communio bonorum est, tum uxor jure civili tacitam hypothecam in concursu præ omnibus creditoribus habet, l. un. C. de rei ux. act. l. 11. C. qui potior. in pign. licet uxor in mariti tutelam abeat l. 8. C. de pact. conv. & se suasque res ipsi comiserit. Cæterum ex ante actis §. 20. 21. c. 1. hujus dissertationis elucebit, quod communis Doctorum distin-

finctio de pacto in vim contractus & ultimæ voluntatis sit legibus incognita, & itaque hic plane inapplicabilis, tantum in pactis dotalibus prospiciendum, ut duo ad minimum testes *leg. 12. ff. de testibus.* adhibeantur, quo constet, quid actum fuerit, Et simul non necessarium est, ut tale pactum scriptura conficiatur *l. 17. C. de pact.* cum scriptura ad substantiam contractus non pertineat, utilis tamen est melioris probationis gratia *Carpz. C. 43. D. 8.*; similis ratio est insinuationis, quæ non necessaria est, nisi sit mandata à superiore, utilis tamen est, cum nullus testis hoc modo requiratur ob fidem iudicii, *l. 31. C. de donation.* Fiunt autem plerumque talia pacta inter conjuges hodiernis moribus, vel de omnibus bonis vel certa parte in casum mortis, & non existentis prolis, vel de reciproca successione, vel non, & tales conditiones sunt in arbitrio partium, *Kobl. de pact. dotal. Hahn, ad Wesenb. d. pact. concl. 72 n. 23.* modo conjuges & parentes ac specialiter mandati ab utraque parte consentiunt *Kobl. de pact. p. 2. n. 11.* hinc presentia supplet curatoris consensum in Saxonia, *Carpz. p. 2. C. 15. D. 18.* Interdum sæpius fit, ut mutua partium voluntate recedatur ab hoc pacto, non autem unius *l. 100. § leg. 155. ff. de Reg. Jur.* item cessante conditione, quæ in pactis placuit, tollatur e. g. *si nulli liberi nascantur, tum cognati unius partis in bona conjugis succedant.* (3) Malitiosa desertione, nam ex malitia tua nemo debet lucrum sentire, *l. 33 ff. de R. V. § l. 12. §. 1. ff. de furt.* (4) divortio, si una pars author divortii fuerit, *Carpz p. 2. C. 43. D. 17.* Separatio autem quoad thorum & mensam non est legitima causa dis-
 solu-

solutionis pactorum, sed invicem succedunt, *Carpz. p. 2. C. 43. D. 15.* cum per separationem vinculum matrimonii non tollatur, *Carpz. p. 2. C. 43. D. 110.* & talis tantum sit modus civilis, ne noceant sibi conjuges.

§. XI.

Notabile quoque pactum, quo testandi licentia aufertur, est unio prolium inter Germanos usitatisima, ein Kindschaft / qua liberi diversi matrimonii ratione successione inter se invicem exæquantur, & tam quoad patrem, quam matrem pariter censentur, hinc etiam communiter vocantur, zusammen gebrachte Kinder. Cum igitur talis unio loco adoptionis sit, & in multis cum hac conveniat, *Gail. l. 2. O. 125. n. 6. Rick. d. unione prol.* stricte etiam sit interpretanda: aliquot ideo requisita ad eam introducendam requiruntur, Primo enim consensus parentum necessarius est, & cum jure Saxonico fœmina curatore opus habet ad contractus perficiendos, *Andreas Rauchbar p. 1. q. 32. n. 43. Carpz. Jprud. for. p. 2. Const. 15. Def. 1. n. 6.* etiam hic indiget (2) non solum curatorum, (si in ætate impuberi constituti sunt liberi) sed magistratus simul consensus, §. 1. *de adopt. l. 2. C. de adopt. an liberis expediat*, nam adoptio est actus legitimus, qui non recipit diem nec conditionem *l. 25. ff. de adoptio.*, ad cujus similitudinem talis unio moribus procedit, itaque ista non præsumitur sed debet legitime probari per decretum magistratus (3) cognatorum etiam ratihabitio, quia his ratione successione præjudicium contingit, *Musc. de success. anomal. c. 3. n. 93.* (4) si liberis

Unio prolium est inftar adoptionis.

Unio prolium regulariter non præsumitur ob actum legitimum.

G

talis

talis unio salubris est, decretum magistratus interpo-
 ni debet *Rick de un. prol. c. 6. n. 64. Stryck. in us. mod.*
ff. de adopt. §. 10. hinc nullum inventarium, si gene-
 raliter de bonis omnibus facta sit, necessarium est,
 sed tantum quædam designatio facienda, quo judici
 constet de utilitate unionis *Rick. de un. prol. c. 6. n. 40.*
 Effectus autem potissimum unionis in eo consistit, ut
 liberi æqualiter inter se succedant, & si nihil de suc-
 cessione & de bonis dispositum, stricte talis successio
 ad liberos tantum, non parentes est adplicanda, quia
 nullus actus præsumitur plane inanis *l. 12. ff. d. reb. dub.*
 & in dubio quilibet præsumitur elegisse viam, per quam
 dispositio sua quodam modisit utilis, ut habeat effectum,
 non autem ut plane impugnari possit, & reddi ad ni-
 hilum *l. 3. ff. de testam.* imo quando in pacto nulla men-
 tio de bonis facta, præsumitur æqualem successionem
 voluisse partes §. 6. *J. d. hered. inst.*, nisi testamentum
 faciant parentes, & bona propter unionem commu-
 nia tradant juxta inventarium *arg. §. 2. de adopt. Stryck.*
in us. mod. ff. de adopt. §. 13. quia nemo facile præsumi-
 tur sibi testamenti faciendi jus adimere voluisse *per l.*
1. C. d. SS. Eccles. 15. C. de pact. Hinc etiam vitricus
 non consequitur patriam potestatem ad similitudinem
 adoptionis minus plenæ §. 2. *d. adopt.* Si itaque quoad
 omnia præsentia & futura bona indistincte talis unio
 prolium rite interposita, omnis testamenti factio pla-
 ne prohibita est, quia jus quæsitum ex contractu ne-
 mini est auferendum *l. 45. §. 1. & l. 46. ff. de legat. II.*
Rick. de un. prol. c. 10. n. 11. & talis tum reciproca suc-
 cessio tantum quoad liberos & parentes primi gradus
 obtri-

obtinet, non ultra, *Rick. d. un. prol. c. 7. n. 25.* inde etiam, quando unus ex liberis decedat, jus repræsentationis inter eos obtinet, *Hahn concl. 73. n. 11.* Id tamen maxime notandum est, quod talis unio tantum complectatur bona, quæ a parentibus veniunt, quæve specialiter in unionem fuere deducta, nisi aliud fuerit conventum; hinc etiam, quæ ex hæreditate agnatorum & cognatorum postea obveniunt, regulariter non conferuntur, imo nec fideicommissa familiæ hodierna huc referenda sunt, cum ista sanguini fuere tributa *Knipschild. d. fideicommiss. c. 8. n. 436.* & talis unio nec cognationem nec affinitatem inter liberos contrahit *Rick d. un. prol. c. 9. n. 20.* hinc non impediri potest matrimonium inter ipsos. Nam consuetudines & pacta stricte interpretari debent. Imo quamvis jure Romano *l. 35. ff. de adoption. § l. 6. ff. de Senator.* fuit cautum, ut adoptio augeat dignitatem, & senatoris filius is sit, quia senatore adoptetur, attamen sentio, quod hoc argumentum civile sit inconueniens in nobilitate, cum talis dignitas sanguini propria est tributa vi concessionis imperatoriæ *Stryk. in us. mod. ff. de adopt. §. 8. Dn. Struv. Syntagm. Jur. civilis d. adopt. th. 6.* inde per talem unionem nobiles non fiunt liberi, si a nobile in unionem assumpti, cum in tantum applicari hodie non possit argumentum ex jure civili de adoptione ad unionem prolium. Quando ergo omnia talia requisita unionis adsunt, tum est valida, & non potest ab uno revocari, nisi reliqui omnes & magistratus in ætate minorenni consentiant, *Rick d. un. prol. c. ult. n. 15.* nam nihil est tam naturale, quam

quam eo genere quicquam dissolvi, quo colligatum est, *l. 33. ff. de Reg. Jur.* Cognitione tamen magistratus etiam fieri potest, ut, si liberi insigniter ingrati sint, possint a successione æquali repelli ex causis *Nov. 15. c. 3.* ne alias detrimentum ex ista unione sentirent parentes *Rick de union. prol. c. 10. Muscul. de successione convent. class. 1. membr. 3. n. 135. Mer. ad Lub. p. 2. tit. 1. n. 114.* Imo ex læsione non potest rescindi talis unio, si decretum & cognitio magistratus accesserit, quæ beneficium *l. 2. C. de rescind. vend.* & restitutionem probabiliter excludit; etsi etiam læsio adesset, tum ista ex accidenti eveniret, quia forsitan multi liberi postea nati, *Musc. de success. convent. membr. 3. n. 141. ad 158. l. 1. C. de prædiis Decur. sine decr. non alienand.*

*Jure Verdensi
unio præsumitur.*

Valde singulare est jure Verdensi, ut cum talis unio regulariter propter actum legitimum non præsumatur, tamen istam tacite intervenisse ibi credatur, si vir vel uxor ex priore fœmina vel marito liberos habet, & rursus uxore ducit aut nubit, quod nempe liberi 1. & 2. matrimonii, & amplius inter se sint uniti, *Stat. 25. Verd.* ita cautum. Nimpt och ein Mann na seines Wiffs Dode einander Wiff/ und winnet se Kinder von ehme/ stervet die Mann/ die Frauwe mit ehren Kindern/ die sie von ehme hefft/ und mit ehres Mannes ersten Kindern / die überaden seint / die schollen lieffen Deel an Erve und an Gude/ dar sey dann ein ander Un derscheit gemaecket / dat man bewiesen konne mit breven oder mit Glaubwürdigen Leuten. *Anno 1697. d. 10. Maji* cum lis ea de causa fuerit orta inter NN. &c. præjudicium tale est sequutum. In Sachen 1c. Nl. entgegen und wieder Beklagten 1c. in pō familiæ erciscundæ,

dæ, & edendi inventarii erkennen zc. denen ergangen
 Acten nach vor Recht. Daß zuvorderst das Manda-
 tum unterm 1. Martii a. c. zu purificiren / und solcher ge-
 stalt zu confirmiren; denn folglich Beklagte schuldig seyn
 nicht nur in der darinn präfigirten Frist ihren Erbieten nach
 inventarium quæst. Kl. bona fide copyslich zu commu-
 niciren / besondern auch hiernächst mit Kl. eine gleichförm-
 liche Theilung wegen quæst. seines seel. Schwieger-Va-
 ters Nachlaß entweder unter sich selbst in Güte / oder durch
 eine von uns zu erbittende arbitros oder commissarios vor-
 zunehmen und zu bewerkstelligen. Es wäre denn / daß sie
 nachdem delatio juramenti nicht statt hat / sonst innerhalb
 6. Wochen à dato, so hiemit pro omni angefeket / gehörig
 erweisen könten / daß Kl. Frau bey ihrer Aussteuer von ih-
 ren seel. Vater gänglich abgeleget und abgefunden zc.

§. XII.

Jam itaque varias species pactorum de acquirenda
 successione consideravimus, nunc quoque separatio liberorum
 liberorum reliqua erit, quæ loco renunciationis hereditariæ est. Separatio autem est actus inter vivos, quo liberis certa bonorum portio assignatur, ut a successione penitus excludantur & in ea nihil juris amplius habeant. Si igitur talis segregatio legitime per scripturam facta, vel per testes probari possit tum extraneorum, emancipatorum, & quasi exhæredatorum loco habentur liberi §. 3. d. ex hæred. liberis, *Mev. ad Jus Lub. P. 2. Tit. 1. art. 8. n. 13.* & 14. ita ut non ab intestato, si liberi secundi matri-
 monii adsunt, succedant, nec sint necessario instituendi in testamento, sed possint libere præterii, *Mevius*

Separatio liberorum.

ad Jus Lub. P. 2. T. 1. art. 8. n. 22. § 23. hinc etiam in Stat. Verd. 32. vocantur affgedelede Kinder / & jure Lub. P. 2. art. 8. abgeseondere Kinder / & parentes bona possunt relinquere, cui volunt. Quid vero & quantum a parentibus tales liberi accipiant, non est decisum in statutis; prius ex voluntate partium dependet, posterius (quantum nempe) ex jure civili argumento de legitima sumi debet, Nov. 18. c. 1. Si ergo in legitima tempore segregationis non fuerint læsi, non possunt deinde conqueri de læsione Modest. Pistor. cons. 2. n. 23. vol. 2. Wesenb. in auth. novissima n. 32. C. de inoff. testam. Mev. ad Jus Lubec. P. 2. T. 1. art. 8. n. 18. cum in ista læsione dignoscenda spectetur tempus, quo separatio facta. Computantur autem in hanc legitimam tantum bona paterna uxore mortua, nam materna plene tum de jure debentur, quia licet communio inter parentes sit, tamen ista durat regulariter ad vitam l. 52. ff. pro soc. & quamdiu pater vivit, habet tantum usumfructum, tanquam in peculio adventitio l. 6. C. de bonis quæ liber. quia continuata censetur societas ob hæredem præmorientis l. 6. ff. pro socio Mev. ad Jus Lubec. p. 2. T. 2. art. 7. n. 9. hinc vidua etiam jure ususfructus communia bona detinet Cothmann cons. 96. n. 28. neque tamen potest unus ex parentibus de bonis præmorientis quicquam alienare Mev. Jur. Lub. p. 2. T. 2. art. 7. n. 14. si tamen ista rursus nubit, tum dividere tenetur cum liberis Mev. Jur. Lubec. P. 2. T. 2. art. 7. n. 83. quod secus cum parente ob patriam potestatem, licet ipsi alimenta dare tenetur, quia patris amor constantior præsumitur præ matris amore. Procedit vero talis separatio

ratio maxime ob eam causam, quando parentes rursus ad secundum thalamum descendunt, ut liberi postea procreati omnes facultates reliquis exclusis retineant *Mev. ad Jus Lubec. P. 2. T. 1. art. 8. n. 23.* Quamvis etiam talis separatio pro lubitu fieri possit, nullo matrimonio rursus contracto a parentibus, *Stat. Verdense 32.* Si itaque nulli liberi ex secundo matrimonio extant, propter quos separatio alias facta, tum ab intestato tales segregati merito succedunt, nam cessante causa, cessat effectus, *l. 1. ff. d. donation.* Maximum vero dubium in eo consistit, quando pater testamentum nihilominus fecerit, an liberis separatis non concedenda querela inofficiosi testamenti; ego a contrario sentio, cum talis renunciatio facta sit, ut liberi secundi matrimonii tantum succedant; non extantibus igitur liberis successio rursus locum habet, cum intentio partium præsumpta talis fuerit, *Mev. Jur. Lub. P. 2. T. 1. art. 8. n. 30. &c.* omnis enim contractus intelligitur rebus sic stantibus & limitata causa limitatum producit effectum *l. 16. ff. de acquirendo rer. Dom. & l. 63. ff. de contrah. emptione.* Et licet liberi secundi matrimonii adsunt, attamen potest pater vel mater segregatis legatum vel fideicommissum relinquere in testamento vel ab intestato *Mev. P. 2. Tit. 1. art. 8. n. 29.* imo etiam hæredes possunt institui rursus, nam omnia, quæ jure contrahuntur, contrario jure pereunt, *l. 100. & 153. ff. de Reg. Jur.* quilibet est rerum suarum moderator & arbiter *l. 21. C. mand.* In eo adhuc dubium superest, an tales instituti debeant conferre ac-

P. 2.

cepta cum liberis secundi matrimonii, *Mev. Jur. Lub. P. 2. T. 1. art. 8. per authentic. ex testamento C. de collation.* putat, quod conferenda sint bona, quia menti disponentis sit aptum, præcipue cum in *auth. ex testamento C. de collation.* cautum sit, *Ex testamento & ab intestato cessat dotis & aliorum datorum collatio, ita demum, si parens hoc designavit expressum.* Sed cum tale argumentum dotis & aliorum datorum plane ab simile sit à separatione, & dos tantum datur eum in finem, ut onera matrimonii sustineantur, §. 12. *d. nuptiis & l. 3. ff. de jure dotium* & postea hæres simul, si aliud non fuerit ordinatum, fiat; data autem in isto textu civiliter intelligantur: Itaque ego sentio, cum post separationem talem nihil juris liberis in bonis parentum superfit, ut nec hæredes ab intestato, si liberi secundi matrimonii extant, fiant, nullam collationem obtinere, cum separatio titulo singulari facta, & quod meum semel est, amplius meum fieri non potest, §. 10. *de legatis* nam actus qui semel evanuit, amplius reviviscere non potest *l. 4. ff. quando dies leg. vel fideic. cedat.* Imo quamvis testator jus sit collationem debere fieri, tale mandatum habetur pro non adjecto *per §. 10. J. d. leg. cum quilibet videtur se conformare cum jure l. 34. ff. locat.* nisi conditionem adposuerit, ne alias hæres esset segregatus; conditio enim formam, non legem inducit, qua omiſsa dispositio non sortitur effectum *l. 44. & 55. ff. de condit. & demonstrat.* Si autem talis separatio respectu liberorum ex secundo matrimonio non facta sit; possunt separati liberi præteriri, & cessat

cessat omnis querela inofficiosi testamenti , cum parentes per testamentum &c. bona sua possint relinquere , cui volunt , *Stat. Verdense 32.* nam semper in stipulationibus & cæteris contractibus id sequimur , quod actum , *l. 34. ff. de Reg. Jur. § l. 3. ff. de reb. dub.* licet tales separati ex æquitate & consuetudine hæredis sint ab intestato , & quamvis consuetudo loci non sit notoria , æquitas tamen est , licet jure destituamur , cum nullus amor vincit paternum , *l. ult. C. de curatore furios. l. 8. ff. quod metus caus.* & ardor ejus inæstimabilis *Roland. a Valle vol. 4. Conf. 24. n. 17.* & separationem in parentum favorem factam remisisse censentur. Quamvis itaque quis regulam juris civilis hic adplicari vellet , quod cui non competat querela inofficiosi testamenti , illi etiam non competat directo successio ab intestato , & qui potior est in successione , potior est in querela *l. 6. §. 1. ff. d. inoffic. testam. arg. Nov. 118. c. 2.* at tamen ex *Statuto Verd.* 32. aliud elucet , & tale argumentum non semper adplicabile ad statuta , cum etiam in jure civili parentes cum fratribus germanis admittantur *Nov. 118. c. 2.* & nihilofecius fratres ad querelam inofficiosi non pertineant *arg. 1. ff. de inoffic. test.* quamvis victoria illis etiam profit *Stryck. in not. ad Lauterbach. p. m. 155. voce fratres germani.*

§. XII.

Ad familiam & bona conservanda interdum etiam certarum dispositiones inter vivos fieri solent , ut liberi quatuor vel plures , si adsunt , vel pauciores , qui bona paterna non consequuntur , oder die vom Hoffe gehen , certam pecuniam vel pecoris quantitatem accipiant , quod vulgo vocatur Abfindung. Hæc pacta familiæ majoris securitatis causa confirmantur sæpius a principe , & talis portio liberis debita loco legitimæ solum est ; inde etiam cum moribus hæc pacta familiæ valent , non potest præjudicari liberis in legitima , sed si princeps ista non confirmet , secundum dispositionem *Nov. 18. c. 1.* legitima illis debetur , licet in pactis minus fuerit adsignatum , aliud vero est , si princeps confirmet , nam tum etiam tolli penitus nequit , quia est loco alimentorum. Minui tamen potest , *Mev. Jur. Lub. p. 2. T. 1. art. 8. n. 8.* Solet etiam plerumque

De dispositione familie qua certa pars tribuitur liberis oder von der Abfindung.

*Dos' separata
est von der
Aussteuer.*

que in tali pacto adponi, ne filia separatim possint petere die Aussteuer, ceteroquin stricte est interpretandum tale pactum, & in dubio non est sub ista certa quantitate comprehensum die Aussteuer oder Kisten-Pfand, cum vox Aussteuer de dote tantum accipi non potest, nisi valde improprie, & admodum restricte, *Dn. Ernest. Coibman. lib. 1. respons. 3. n. 62. & 64. vid. Besoldi Thesaur. pract. aduoc. l. A. voce Aussteuer; & Webner* Imo si formula eius vor alles in tali pacto extat, non arcentur filia von der Aussteuer, cum in dubio interpretatur, ne majus accipiant, si semel istam portionem accepere, nam in dubio pro dotibus est respondendum, *l. 85. d. Reg. jur. & ad eo favorabilis est causa dotis, ut si pactum, quo dos est constituta, sit ambiguum, semper in eam partem inclinatur decisio, qua dotes magis adjuventur, l. 69. §. 4. ff. de jure dotium.* Exemplar talis assignationis certae quantitatis sequens subjungam. Wir von Gottes Gnaden / Georg Wilhelm / Herzog zu Braunschweig und Lüneburg ic. Urkunden und bekennen hiemit / nachdem uns N. N. unterthänigst vorgestellt / was massen eine geraume Zeithier von den N. Adelichen freyen Hoffe bey N. belegen / die Kinder mit den Eltern / auch die Brüder und Geschwister nicht allein umb den Hoff / sondern auch der Kindl. Ablage halber schwere Processen geführet / daß daher Supplicante auf das äusserste ruiniret / über dem auch von seinen Brüdern und Geschwistern solcher Streit-Sachen groß Unglück befürchten müssen / und hinkünftig zu besorgen hatte / daß seine Nachkommen in gleiche Zwistigkeit verfallen könnten / und also unterthänigst gebeten / wir gnädigst geruhen möchten / nicht allein den sub dato 1698. den 6. April. bey unser Cansley gemachten Vergleich zu confirmiren / und auf ein gewisses quantum was den Kindern nächst diesen aus dem Hoffe heraus gegeben werden solte / zu extendiren; So haben wir uns nicht allein solcher Bewändniß halber in unser Cansley

geley erkundiget / sondern auch über das aus dem bey unse-
rer Landschafft eingelauffenen Bericht ersehen / was massen
aus den immatriculirten N. Hoff zu N. wann 2. oder 3.
Kinder vorhanden / den Söhnen nicht über 150. Rthlr. den
Töchtern aber nicht über 300. Rthlr. eins vor alles heraus
gegeben werden könne / und zwar damit der Hoff nicht rui-
niret / und zu Abführung der Ritter-Steuer inutil gemacht
werde / in leidlichen Terminen. Als haben wir seinen
Suchen in Gnaden statt gethan / thun es auch hiemit noch
mahlen obgemeldten N. und seinen Nachkommen / Kindern
und Erben des Hoffes zum Besten etc. Celle den 17. Nov.
Anno 1699.

CAP. III. De Juramento contractui inse- rendo.

S. I.

QVo vero non ulterius progredior, & longius in hac ma-
teria sim, quam decet, brevibus adhuc materiam de ju-
ramentis, quæ hodie ad contractus perficiendos varie adhibe-
tur, pertractem. Notum enim est, quod jure civili jura-
mentum tanquam accessorium rei habeatur, & si res non sit
jure civili licita vel legibus alias prohibita, tum etiam nullum ju-
ramentum potest formare actum, qui vetitus. Cum vero
Jus Canonicum majorem religionem & sanctitatem juramen-
to tribuat, & tanquam principale negotii habeatur c. 18. X.
de jurejur. & hoc in terris protestantium eatenus valemus
quoque utilitate in praxi ad contractus civiliter invalidos
perficiendos adhibetur e. gr. super alienatione rerum dota-
lium c. 28. de jurejur. Hinc etiam cum multi contrarias sane-
sententias foveat de pactis hæreditariis, & eorum consuetu-
dine,

*Juramentum
ad contractus
perficiendos va-
rie adhibetur.*

*Et consideratur
hodie tanquam
principale.*

*Pactum here-
ditarium jura-
mento potest
firmari.*

dine, utile foret ad omnem litem evitandam juramentum tantum adponere huic contractui, per *c. 2. d. pact. in bto* non autem asseverationes politicas bey wahren Ehren, quia quoad effectum perjurii & infamiae non comparantur juramento, *Mev. P. 1. D. 146.* quamvis inter Principes talis asseveratio merito valere debeat ex consuetudine *Gail. l. 2. O. 59. n. 2.* & tantum operetur quantum verum & corporale juramentum,

§. II.

*Omnis dolus
metus & vis
tamen abesse
debet.*

Id autem bene notandum erit, quod nihilominus omnis (1) dolus abesse debeat, nam dolus excludit consensum. *c. 28. X. de jurejur.* (2) metus & vis major, quae in constantem virum cadere potest, nam juramentum deliberato debet praestari, & qui nescit, quod jurat, etiam non potest consentire, nam juramentum non debet esse vinculum iniquitatis *c. 26. X. de jurejur.* sed tres comites habet veritatem, judicium & justitiam in forma solemnii *c. 26. X. de jurejur.*

§. III.

Singulare valde est, & politicum, quod juramentum laicorum contractibus jure invalidis adpositum servandum fit, *c. 28. X. de jurejur. Roland. a Valle Conf. 59. n. 25. Vol. 1.* Si autem tale juramentum contra utilitatem ecclesiae vel cleri fit, non valet ex ratione, quia non juramenta, sed perjuria potius dicenda sunt, quae contra utilitatem ecclesiasticam attentantur; num autem hodierno tempore talis ratio inter protestantes admittatur, negandum sane est, cum Laicorum & clericorum differentia non amplius ita toleretur ut quondam inter Pontificios,

FINIS.

Corrigenda:

*Sryck p. Sryck p. 4. lin. 1. pro successoris p. 4. lin. 17. successoris
pro provata p. 5. lin. 26. privata. pro possessores p. 6. l. 14. possessiones.
pro fuere p. 7. l. 16. fuerint. pro debeant p. 8. l. 23. debeat. pro leg. 21.
p. 15. l. 14. l. 11. pro testatio p. 20. l. 8. testatio. pro oblata p. 24. l. 2.
ablata. pro praestando p. 20. lin. 40. praestanda.*

ULB Halle 3
001 585 339

56

4744

1722, 12

10.
435

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
**PACTIS HÆRE-
DITARIIS ET SUC-
CESSORIIS,**

QVAM
MAGNIFICO UNIVERSITATIS RECTORE,
REVERENDISSIMO ET PERILLUSTRI DOMINO,
DOMINO

JO. JOACHIMO HAHN,
EPISCOPO METELLOPOLITANO,

Eminentissimi Archi-Episcopi & Principis Electoris Moguntini per Thuringiam, Hassiam & Eichsfeldiam in Pontificalibus Vicario Generali, Ejusdemque Archi-Episcopalis Curie Pro-Vicario Generali, SS. Theologiæ & Juris Vtriusque Doctore, Protonotario Apostolico, Comite Palatino, Insignium Ecclesiarum Collegiarum ad Gradus B. M. V. & ad S. Joannem Moguntiaæ respectivè Scholastico, Canonico Capitulari, & reliq.

*CONSENSU AMPLISSIMI FCTORUM
ORDINIS*

PRO LICENTIA,
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
RITE CONSEQVENDI,

AD DIEM XXV. SEPTEMBRIS MDCCXXII.
SOLENNI DISQVISIONI OFFERT

JOANN POLLITZ,
Advocatus Verdenfis.

ERFORDIÆ,

TYPIS GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

7 1/2

